

N
R

3
/
2
0
2
0

ASTRA

SAMHÄLLE — KULTUR — FEMINISM

ÅRGÅNG: 102

Tema: **TRANS**

12€

ASTRA

SAMHÄLLE

—

KULTUR

—

FEMINISM

Tallbergsgatan 1/175
00180 Helsingfors

E-post: astra@astra.fi

Webbsida: astra.fi

FB: facebook.com/tidskriftenastra

IG: instagram.com/tidskriftenastra

Chefredaktör:

Elliot Lundegård
astra@astra.fi

AD:

Nina Grönlund
astra.artdirector@gmail.com

Administration & prenumeration:

Carina Majander
pren@astra.fi

Prenumerera: ASTRA utkommer fyra gånger om året. En helårsprenumeration i Finland kostar 45 euro. Mera information får du på astra.fi eller genom att mejla pren@astra.fi.

Lösnummer: 12 euro

Tryckeri: Grano

Medlem i Tidskriftscentralen

ISSN-L 2323-3966

Bild på omslaget:

Jade Lönnqvist

Utgivareföreningen för tidskriften ASTRA:

ASTRA ges ut av Utgivareföreningen för
tidskriften Astra rf.

År 2019 består styrelsen av:

Ina Biström (ordförande),
Lisa Gemmel (vice ordförande),
Jenna Emtö, Ida Enegren, Jessica
Finnilä, Joséphine Holmström, Tom
Kettunen och Carolina Lillhannus

Du får kontakt med styrelsen
genom att mejla dem på
astra.styrelse@gmail.com

MEDVERKANDE I ASTRA 3/2020:

Kay Bradshaw
france rose hartline
Salla Aldrin Salskov
Bart Bloem Herraiz
Theodor Hildeman Togner
Sam Holmqvist
Tuula Juvonen
Linnea Lundborg
Elliot Lundegård
Sebastian Lönnlöf
Felix Mäkelä
Leila Inanna Sultan
Edwin Fondén
Jade Lönnqvist
Nina Grönlund
Mirjam Yeboah
Sten Snickars
Tinksu Haapalainen, Sappograf
Panda Eriksson
Edith Hammar
Camille Auer
Apila Pepita
Heidi Lunabba
MC Coble

4

Elliot Lundegård
LEDARE

8

Edwin Fondén
I KONFLIKT MED STATENS
MEDICINSKA REGLERING AV KÖN

10

Elliot Lundegård
INTERVJU MED FÖRENINGEN
TRANS RF:S ORDFÖRANDE
PANDA ERIKSSON

14

Linnea Lundborg
TRANSSYMBOLER
HISTORISKT OCH IDAG

16

Sam Holmqvist
STABILITETSKLUSTRET
ELLEN CRAFT, FLYKTBERÄTTELSEN
OCH RASIFIERINGEN AV KÖN

20

Leila Inanna Sultan
I SPRÅKET SOM SPEGLAR
SANNINGEN

24

Kay Bradshaw
CAN'T YOU SEE I'M ONE
OF YOU? / AT FIFTEEN

26

Salla Aldrin Salskov
GIRLDICK:
OM NYA OCH OUTGRUNDLIGA
BETYDELSER AV
TRANS, KÖN, IDENTITET

31

france rose hartline
WHO'S THE HUMAN OF THE
'HUMAN RIGHTS' DISCOURSE
BEHIND NORWAY'S 2016 GENDER
RECOGNITION ACT?

34

Bart Bloem Herraiz
ONE IS NOT BORN, BUT RATHER
BECOMES, TRANS

37

Tuula Juvonen
FRÅGOR TILL
TRANSHISTORIESKRIVNINGEN

40

Sebastian Lönnlöf
LÄGRET

43

Theodor Hildeman Togner
AKTIVISTMÖTET

45

Felix Mäkelä
MANNING UP:
KOMIKEN I ATT VARA TRANS

46

Heidi Lunabba
SISTERGIRL

48

MC Coble
WE ARE WAITING

49

KONTAKTANNONSER

51

ORDLISTA

Text Elliot Lundegård

TRANS*

Kära transpersoner (och ni andra). Precis som med Astras sommarnummer, på tema djur, blev höstens nummer ännu mer aktuellt än vad jag väntat mig. Dels förändrades ju vårdrekommendationerna för könsbekräftande vård här i Finland i juni, en förändring som många menar kan göra vägen ännu längre från det att en först söker vård till att en får komma till någon av landets två transpolikliniker. Dels har föreningen Trans rf startats upp, en förening som betonar gräsrotsrörelsens och aktivismens roll i arbetet för förändring. Vi har alltså både fått se en besvikelse och en hoppningivande rörelse ta form bara under sommaren. En intervju med Trans rf:s ordförande Panda Eriksson hittar ni på sida 10, där det också framgår hur en gör om en vill gå med i föreningen.

Transnumret är skrivet nästan uteslutande av personer som själva på ett eller annat sätt identifierar sig som trans*. Som chefredaktör arbetar jag mycket med frågor som berör representation, situerad kunskap, att låta texter skrivas *av* snarare än *om* dem de berör. Men representation är inte bara enkelt – det finns mycket välgrundad kritik riktad mot tendensen att kvotera in t ex transpersoner på arbetsplatser enbart för att de ska representera "trans", eller att bara fråga transpersoner om de vill skriva

texter när en vill ha texter som handlar om "trans". Samtidigt tillåts cispersoner representera en mängd olika saker och skriva om vad de har lust med. På samma sätt är det viktigt att syna i sömmarna när transpersoners berättelser tillrättaläggs så att de enkelt kan begripas och konsumeras av en cispublik, istället för att låta dem skrivas också *för* dem de omfattar. Detta mönster återupprepas förstås ofta även när det gäller andra grupper, som diskrimineras av och/eller bryter mot samhällets normer.

Jag har till detta nummer främst (men inte bara) letat och tackat ja till skribenter som skriver ur ett förstahandsperspektiv. För att jag tror att det är viktigt. Om texterna skaver hos cisläsare är inte alldeles lätt för mig att svara på eftersom jag själv inte tillhör den gruppen. Men *om*: så bra. Och *om* inte: det är ändå inte det viktiga. Det viktiga är att dessa texter ger någonting till transcommunityt, till oss. Själv känner jag stor tacksamhet över och styrka av att ha fått läsa dem. Som skribenterna så väl sätter ord på: speglingar är viktigt, ilska är viktigt, självbestämmande är viktigt, språk är viktigt. Rätt till vård är viktigt. Och gemenskap och kollektiv är kanske viktigast av allt. Välkomna till transnumret, kära feminister. ■

Skribenten är Astras chefredaktör

TEMA:

TRANS

CITAT FRÅN SIDA:

8

I EN GENOMGRIPANDE OFFENTLIG
UTREDNING FRÅN 2017 KRING
TRANSPERSONERS SITUATION I
SVERIGE BERÄTTAR MÄNNISKOR OM
HUR DE BLIR TVUNGNA ATT SÄTTA
SINA LIV PÅ PAUS I VÄNTAN PÅ
KÖNSBEKRÄFTANDE VÅRD. JAG
FICK CHANSEN ATT LÅTA MITT LIV
FORTSÄTTA.

1 4

I OCH MED ATT TECKNEN REDAN
ASSOCIERADES MED MJUKT/
HÅRT, KOPPAR/JÄRN, VENUS/MARS
OCH SKÖNHET/KRIG VAR STEGET
ANTAGLIGEN INTE LÅNGT TILL
ATT ÄVEN ANVÄNDA SYMBOLERNA
FÖR ATT KATEGORISERA KVINNA/
MAN. DIKOTOMIERNA STOD REDAN
UPPRADADE – OCH MED DEM ETT
BEHOV AV EN SYMBOL FÖR ALLA SOM
INTE PASSADE IN I DEN TRÅNGA,
BINÄRA MALLEN.

2 7

EN AV DE BÄSTA BESKRIVNINGARNA AV
HUR MAKT FUNGERAR, (KÖNS)NORMERS
VÅLDSAMMA EFFEKTER, POLITISK
SUBVERSIVITET, BEKÄMPANDE AV
MAKT, TRANSLIV, SKAPANDE AV KONST,
NORMALISERING, TVÅKÖNSSYSTEMET
(ANVÄNDER NÅGON DET UTTRYCKET
MERA?), MAKT/KUNSKAP, INKLUDERINGS-
OCH EXKLUDERINGSPOLITIK,
KÖNSPRIVILEGIER, ERKÄNNANDE
OCH FÖRSTÅELSE, STATSAPPARATER,
KÖNSIDENTITET, KÖN SOM ICKE-
IDENTITET, MOTSTÅND, KRITIK,
ERFARENHET, KAPITALISM, ÖVERVAKNING,
BEGRIPLIGHET OCH MOTSTÅND. LÄS!

3 3

OF COURSE, IT IS WONDERFUL THAT
STERILISATION IS NO LONGER BEING
COERCED IN EXCHANGE FOR LEGAL
GENDER RECOGNITION. FEW WOULD

ARGUE AGAINST THIS (THOUGH SOME
HAVE, OF COURSE). DESPITE THE
IMPROVEMENT, IT DID NOT SIT WELL
WITH ME WHEN I FIRST LEARNED
OF IT, GIVEN ITS PARAMETERS. MY
IMMEDIATE THOUGHT WAS: WHY DOES
ANYONE THINK THIS GIVES TRANS
PEOPLE EQUALITY?

3 6

WILL MY GENDER IDENTITY CHANGE IN
THE FUTURE? SURE: I LIVE MY GENDER
FLUIDLY, AND I SEE TRANSITIONING
AS SOMETHING THAT WILL BE WITH ME
FOR THE REST OF MY LIFE.

3 9

VI SKULLE INTE FÖRA DEBATTERNA
OM LESBISK HISTORIA OCH
TRANSHISTORIA OM VI INTE TYCKTE
ATT DET PÅ NÅGON NIVÅ ÄR VIKTIGT
ATT VETA NÅGONS KÖNSIDENTITET
ELLER SEXUELLA LÄGGNING. FÖR VEM
ÄR DET VIKTIGT, OCH VARFÖR?

4 1

DEN KVÄLLEN VAR VI SJU PERSONER
SOM GICK UPPFÖR EN BERGKNALLE
OCH BREDDE UT TURKOSA
FLEECEFILTAR PÅ MARKEN, BARA
NÅGRA METER FRÅN BRANTEN
OCH MED UTSIKT ÖVER STUGBYN
NEDANFÖR. EN BROSCHYRTUNN
BOK, MATTSVART OCH MED QUEER
NATION-MANIFESTET SKRIVET I VITA
VERSALER ÖVER EN ROSA TRIANGEL,
PLOCKADES HÖGTIDLIGT FRAM UR
NÅGONS VÄSKA.

4 4

JAG FÖRSÖKER ANDAS LÅNGSAMT OCH
FÖRSIKTIGT, LITE I TAGET, MEN VARJE
GÅNG JAG ANDAS IN HUGGER DET TILL
I SIDAN. OM OCH OM IGEN HÖR JAG
MIN EGEN RÖST SÄGA HON. JAG VILL
BARA SPOTTA UT DET.

I KONFLIKT MED STATENS MEDICINSKA REGLERING AV KÖN

I FEBRUARI 2018 var jag trött på att skämmas över att min kropp stämde så dåligt överens med vad människor förväntade sig av den. Andras bristande respekt inför mitt namn och pronomen började avspeglas i en bristande självrespekt. När jag en förmiddag

låg hemma i sängen och drog mig för att gå till jobbet frågade min dåvarande partner om jag ville att den skulle fixa testosteron. I en genomgripande offentlig utredning från 2017 kring transpersoners situation i Sverige berättar människor om hur de blir tvungna

att sätta sina liv på paus i väntan på könsbegräntande vård. Jag fick chansen att låta mitt liv fortsätta.

Paul B Preciado skrev år 2008 (engelsk översättning 2013) boken *Testo Junkie*, som handlar just om hur

han börjar applicera testogel utan att ha en legitimerande diagnos. Samtidigt undersöker boken hur läkemedelsindustri, läkarvetenskap och stat har gjort gemensam sak för att materiellt upprätthålla ett allt skörare tvåkönssystem. Preciado menar att statens reglering av biokoder (p-piller, Viagra, hormoner) är grundläggande för att skapa kön på ett sätt som kan bli begripligt genom cisnormativa glasögon. Med avstamp i denna insikt valde jag att ägna tiden för min masteruppsats åt att studera den svenska statsapparats reglering av könshormoner och hur denna skapar olika subjektformeringar, olika sätt att vara i världen. Huvudpersonerna i min intervjustudie blev 12 personer med transexfarenhet som antingen hade självmedicinerat, höll på med självmedicinering eller övervägde att börja självmedicinera med hormonpreparat.

OMÖJLIGHETEN I ATT TILLGÅ LAGLIG HORMONBEHANDLING

Vi som vände oss till DIY-alternativ passade inte in i den statliga versionen av könsbekräftande vård. Valfärdsstatens skyddsnät rycktes bort i och med att vi anammade den sociala positionen 'transperson'. Först och främst upplevde många att de årlånga väntetiderna gjorde det omöjligt för dem att skapa ett liv utan självmedicinering. Andra passade inte in i vårdens trånga mallar för vad en diagnostiserbar "könsidentitetsstörning" ska vara. Utan att ha fått en okej-stämpel av ett medicinskt team efter en så kallad könsutredning är det inte möjligt att få någon statligt sanktionerad könsbekräftande vård i Sverige. Det finns inget annat sätt att få tag på könsbekräftande hormoner på laglig väg. Medan de som kunde ta sig igenom könsutredningen fick möjlighet till allt från blodprov till högkostnadsskydd för läkemedel, hanterade staten oss andra som kriminella.

Kontrollen över könande hormoner sker inte endast genom lagstiftning

**"INGEN SKULLE JU BÖRJA
SJÄLVMEDICINERA BARA FÖR
ATT VISA LÅNGFINGRET ÅT
STATEN. MEN DET ÄR JU EN
BONUS ATT MAN KAN VISA
LÅNGFINGRET ÅT STATEN."
EN AV DE INTERVJUADE
ANGÅENDE HURUVIDA
SJÄLVMEDICINERING KAN SES
SOM EN MOTSTÅNDSPRAKTIK
ELLER INTE.**

och administrativa rutiner utan också genom att medicinska institutioner skapar en bild av självmedicinering som farlig och ogenomtänkt. Detta förstärks av att transpersoner utmålas som onaturliga i ett cisnormativt samhälle. Att påstå sig ha ett annat kön än vad en tilldelades vid födseln är idag främst tolkat som ett sjukdomstillstånd, enligt svenska staten kategoriserat som psykisk sjukdom. Denna formation gör att läkare och psykiatriker ges tolkningsföreträde kring transpersoners liv. Normbrytare kategoriseras som i behov av hjälp. När läkare då pratar om riskerna med självmedicinering får detta narrativ långt större plats än den berättelse som handlar om hur transpersoner fräntas rätten till kroppslig integritet genom statens administration av biokoder.

Här sker något viktigt. Genom att den könsbekräftande vården använder sin dominant ställning som kunskapsproducent till att sortera in de som vill ha tillgång till könan- de hormoner i en legitim och en illegitim grupp, en rationell och en irrationell, så bekräftas ett sätt att göra kön som det rätta. Detta administrativa, medicinska, juridiska och diskursiva

system skapar ett liv som går att leva och ett annat som ständigt befinner sig i marginalen.

ETT HÖGT PRIS FÖR ATT UNDVIKA MEDICINSK DISCIPLINERING

Efter många år har jag nått mitt sista psykologbesök i min så kallade könsutredning. Plötsligt frågar psykologen mig vad jag egentligen gör där. Hen har svårt att förstå eftersom jag ju verkar så säker på min identitet, och dessutom redan har tillgång till testosteron. Svaret på frågan ligger just i de våldsamma administrativa system som konstruerar mitt liv som ovärdigt. Jag kom inte till den könsbekräftande vården för att bli bekräftad i mitt kön. Jag kom för att få bli en del av välfärdssamhället igen. Efter lång tid av osäker tillgång till svin- dyr testogel gav jag upp. Jag var trött på att spendera min fritid på att försöka dechiffrera medicinska riktlinjer för att förstå om mina blodvärden indikerade att jag borde förändra min dosering av testosteron. Jag ville ha privilegiet att tillgå en statligt finansierad hormonläkare som garanterar mig tillgång till testosteron. Jag hade kunnat svara: "Därför behövde jag låta dig utvärdera mitt kön. Genom att skapa spridning av våra erfarenheter hoppas jag att ni ska se att motståndet som DIY HRT utgör också bygger på våra kroppars utsatthet." Istället skrev jag den här texten. **A**

*Skribenten är ordförande i förbundet
Transammans och tog under
sommaren sin master i Gender
Studies vid Lunds universitet.*

FAKTARUTA

Självmedicinering är inom den svenska transcommunityn den vanligaste benämningen på att använda sig av hormonpreparat utan att ha en diagnos från en läkare. Vissa menar dock att hormonerna inte bör ses som medicin då de inte ställer sig bakom synen

på trans som en sjukdom. DIY HRT, do-it-yourself hormone replacement therapy, är ett annat namn för samma sak. Vissa föredrar detta begrepp då de menar att det inte skapar en medicinsk förståelse av praktiken på så sätt som självmedicinering gör.

Text Elliot Lundegård

Bild Tinksu Haapalainen,
Sapfograf*Intervju med föreningen Trans rf:s ordförande*

PANDA ERIKSSON

Astra har mejlat med Panda Eriksson, ordförande i den nybildade föreningen Trans rf. Vi fick chansen att ställa några frågor om vilka Trans Rf är, hur de jobbar och hur en gör om en behöver deras stöd eller vill engagera sig i föreningen.

Det går inte att särskilja expertis från aktivism, vi är ju experter på våra egna liv och behov.

Vad är Trans rf och varför behövs ni? Hur ser ert arbete ut idag?

Trans rf är en transaktivistisk förening som arbetar för alla som tillhör en könsminoritet, det vill säga alla som inte är cispersoner. Vi fungerar som experter, vi tar ställning till aktuella frågor i media, vi hjälper och stöder genom rådgivning både i vardagliga frågor och i juridiska och medicinska frågor. En annan av våra uppgifter är att utbilda i transfrågor. Vi erbjuder skolning till exempel för företag och föreningar. Vi har både expertis och egna erfarenheter av hur svårt det i värsta fall kan vara att vara trans eller genderqueer i dagens Finland.

Vi grundade Trans rf eftersom det fanns ett gigantiskt behov inom transcommunityn för en aktivistförening med utgångspunkt i gräsrotsnivå. Jag och de andra grundande medlemmarna upplevde att vår aktivism och expertis inte fick plats i någon förening längre. Det fanns ingen förening i Finland som gjorde transaktivism som inte bara gick dialog utan faktiskt tog avstamp i transcommunityn. Patientföreningen tog avstånd från aktivism, varvid jag själv lämnade den, och allmänna regnbågs- eller människorättsaktivistiska föreningar har ett bredare fokus. Dessa gör alla ett viktigt arbete var för sig, förstås!

Trans rf strävar till exempel efter att hjälpa och stöda unga aktivister som vill föra fram sina egna rättigheter men inte riktigt vet hur. Den nya föreningen har blivit otroligt väl emottagen och fyller helt klart en roll som inte tidigare kunnat tas av patientföreningen eller allmänt regnbågsaktivistiska föreningar. Jag är själv väldigt tacksam över att vi så snabbt hittat vår nisch och jag upplever att det är vår viktigaste uppgift att stöda och stärka transpersoner i att själva kunna göra transaktivism. Det går inte att särskilja expertis från aktivism, vi är ju experter på våra egna liv och behov.

Kan en få hjälp eller råd av Trans rf om en funderar över sin egen könsidentitet, eller har frågor om transvården i Finland?

Det kan en absolut få via vår rådgivning (support.transry.fi). Vi svarar på finska, svenska och engelska. Det finns medicinsk och juridisk yrkesexpertis inom vårt team, och vi kan alltid hjälpa personen vidare om vi inte själva har svar på frågan. Rådgivningen är sekretessbelagd och ingen info går vidare till myndigheterna, men det är bra att känna till att vi inte heller har makt att ta kontakt med myndigheter eller läkare för någon annans del. Vi har tyvärr inte resurser till "peer support". Vid önskan om att snacka med andra transpersoner eller få psykosocialt stöd till exempel inom familjen kan en vända sig till Kompetenscentrum för könsmångfald (Helsingfors eller online).

Om en vill träffa andra som också är trans, är Trans rf då stället att vända sig till, eller har ni andra organisationer ni brukar tipsa om?

De aktivaste grupperna finns online och jag brukar tipsa om att söka sig till exempelvis Facebookgrupper för transpersoner. Det finns skilda grupper för transmän/-maskulina, transkvinnor/-feminina och även för icke-binära transpersoner (muunsukupuoliset). Även andra platser, så som Discord, har aktiva transforum där en snabbt kan hitta likasinnade. Finlandssvenskan är det lite sämre ställt med och ofta måste en kunna klara sig på endera finska eller engelska, vilket är lite synd, men det finns även av oss finlandssvenska transpersoner!

Hur gör en om en vill gå med i Trans rf och engagera sig för transpersoners rättigheter i Finland?

En kan gå med i Trans rf genom att ansöka om medlemskap via vår hemsida, transry.fi. Vi håller fortfarande på att starta upp verksamheten, men har redan gått ut med den första medlemsförmånen! **A**

Text Linnea Lundborg

TRANSSYMBOLLEN

historiskt och idag

Sedan transsymbolen uppfanns i början av 1990-talet har den spridits över världen. Den vajar på flaggor under prideparader, glimmar i silversmycken och skymtar förbi tatuerad på någons hud. Hur ser de som bär symbolen på den? Och var kommer egentligen symbolen ifrån? Förvånande nog är det en historia som både Carl von Linné och Gällivare kommun dyker upp i.

I JÄMFÖRELSE MED kvinno- respektive manssymbolen är transsymbolen en bebis. Eller, om man vänder på det, ny och fräsch, medan kvinno- och manssymbolen är jämnåriga med romarriket. Fast enligt botanikern **William Stearn** var det inte förrän på 1700-talet som symbolerna kom att förknippas med kön.

Symbolerna ♀ och ♂ har använts sedan astrologins uppkomst, långt innan kristendomens år o. Planeten Mars fick namn efter krigets gud medan planeten Venus namngavs efter skönhetsgudinnan. Symbolerna kallas därför även för marstecknet och venustecknet. Marstecknet symboliserar också järn, en metall som varit perfekt att göra verktyg och vapen av, medan Venustecknet förknippas med koppar, en mjukare metall som man historiskt använt för att tillverka smycken.

Manstecknet går att hitta i Volvos logga och i flera svenska och finska kommunvapen, eftersom kommuner som utvunnit järnmalm velat lyfta fram det i skapandet av sin regionala identitet. Likadant är det med kommuner som har haft kopparfyndigheter. Falun, med sin koppargruva, har till exempel tre kvinnotecknen i sitt kommunvapen.

Spännande nog har Gällivare kommun tidigare i år tagit beslut om att modifiera sitt kommunvapen och byta ut den ena av två manssymboler till en kvinno-symbol, med målet att vapnet ska bli mer jämställt.

Det var **Carl von Linné** som började använda symbolerna inom biologin. De blev ett snabbt sätt att ange blommors påstådda könstillhörighet och sparade plats i Linnés anteckningsbok. I och med att tecknen redan associerades med mjukt/hårt, koppar/järn, Venus/Mars och skönhet/krig var stegget antagligen inte långt till att även använda symbolerna för att kategorisera kvinna/man. Dikotomierna stod redan uppradade – och med dem ett behov av en symbol för alla som inte passade in i den trånga, binära mallen.

Fast transsymbolen såg faktiskt inte dagens ljus förrän i början av 1990-talet. Den skapades av transaktivisterna **Holly Boswell, Wendy Parker** och **Nancy Nangeroni**. Boswell gjorde den första skissen och visade den för Parker, som i sin tur visade den för Nangeroni, som digitaliserade den och tog fram en pin med symbolen.

Den ursprungliga transsymbolen hade klarblå linjer och var placerad mot en bakgrund formad som den rosa triangel som hbtq-rörelsen reclaimade efter Förintelsen, då homosexuella män tvingades bära den i koncentrationslägren. Den blå färgen skulle visa på styrka och den rosa triangeln symbolisera att trans-communityn stöttade den homosexuella rörelsen, skriver Nangeroni på hemsidan för sin podd Gendertalk. Intentionen var att transsymbolen skulle kunna representera den helhet som ett samhälle som inkluderar transpersoner

uppnår, menar Nangeroni, men också vara en symbol för den community som transpersoner delar.

När jag bildsöker på nätet på transsymbolen lyser Nangeronis layout med sin frånvaro. Överlag verkar det som att transsymbolen har kokats ned till sin viktigaste funktion: att vara en symbol för transpersoner och deras allierade. Det liknar regnbågsflaggans utveckling, där varje färg ursprungligen symboliserade olika aspekter av en persons liv. Färgernas symbolik är idag mer eller mindre bortglömda, förmodligen för att de inte var det primära i symbolen.

DUBBLA KÄNSLOR INFÖR TRANSSYMBOLEN

Hur används transsymbolen idag? Över mejl intervjuar jag personer omkring mig som identifierar sig som transpersoner eller har transefarenheter. Personerna är mellan 25 och 35 år och bor i Malmö. Samtliga är vita. Man ska vara medveten om att andra personer kan ha andra känslor inför transsymbolen. Patrik heter egentligen något annat.

Personerna som jag pratar med bär transsymbolen på kläder och smycken, flaggor och stickers. Jo beskriver hur den använder plagg och smycken med symbolen beroende på vad den tycker passar för dagen och jämför det med hur man väljer en snygg tröja. Olivia, som är serietecknare, berättar om hur hon använder symbolen i sina bilder. "Till exempel har mitt serie-alter ego en tygväska med transsymbolen på för att signalera hennes transtillhörighet utan att skriva någon på näsan."

Både Jo och Patrik har transsymbolen intatuerad, båda på ställen som de kan välja att dölja. Det har inneburit

att Patrik inte behövt visa tatueringen för sina kollegor, och han kommer inte heller göra det, eftersom han är rädd för deras reaktioner. Ibland känner han obehag inför att behöva klä av sig och därmed visa tatueringen i omklädningsrum på gym eller badhus. "Än så länge har jag aldrig blivit trakasserad eller fått utstå negativa kommentarer för den, men rädslan finns där ändå", skriver han i sitt mejl till mig.

Olivia är inne på ett snarligt spår. "Ibland vill man inte göra sig själv till en måltavla", skriver hon. Ofta känner hon ett behov av att smälta in och låter då bli att använda transsymbolen. Ibland undviker hon att bära symbolen på demonstrationer för att minska risken att få hat riktat mot sig. Även Alle berättar att han låter bli att använda transsymbolen i sammanhang där han inte vill, kan eller bör outa sig själv. Det verkar finnas en tydlig otrygghet kopplad till symbolen, beroende av vilken kontext bäraren befinner sig i.

I andra kontexter är dock starka positiva känslor knutna till transsymbolen. Speciellt verkar den ha betytt mycket för personerna när de kom ut. Elias skriver:

"Transsymbolen betydde mer för mig när jag kom till insikten att jag var trans och behövde förebilder och sammanhang. Nu är jag såpass [mycket] äldre jämfört med då att jag inser att könsidentitet inte alls är en särskilt stor faktor när jag hittar nya vänner eller orienterar mig i nya sociala miljöer."

Patrik är inne på något liknande: "Under tonåren kände jag mig ofta som ett weirdo och freak som inte passade in någonstans, men plötsligt upptäckte jag en rörelse och en symbol som stämde in på mig och gav mig legitimitet." Förutom att symbolen varit betydelsefull i utforskandet av identitet verkade den förenande aspekten av symbolen vara viktig. Alle skriver att det känns extra bra att använda symbolen "när vi är många som bär den tillsammans" och Jo menar att "det känns fint och viktigt att jag och mina transsyskon har något som är vårt".

De flesta som jag pratar med nämner transflaggan som ett bra alternativ till transsymbolen. Alle tycker att det finns en skillnad mellan de två symbolerna. "Det kan (...) vara skönt att fokusera på det euforiska istället för det dysförsäkrade i transerfarenheter ibland, och då ligger flaggan närmare till hands för mig."

Jo berättar om hur det ofta finns regnbågsflaggor i vård och omsorg, men att det inte behöver vara en garanti för att personer vet vad trans är.

"Jag som själv jobbar inom vården upplever att både transsymbolen och transflaggan (...) gör att patienter en möter kan känna sig tryggare i mötet med en. De blir en hint om att en vet vad trans är. Jag använder inte själva transsymbolen på jobbet, däremot har jag en transflagga på mina arbetskläder som jag upplever att många patienter jag möter (främst då personer inom hbtq-spektrat) ser och uppskattar."

MERKURIUSSYMBOLEN: ETT TRANSTECKEN UNDER RADARN

Finns det andra alternativ till transsymbolen, förutom transflaggan? Faktum är att Linné använde en symbol för de blommor som han kallade hermafroditer. Symbolen ser ut som en kvinnosymbol med två horn på toppen av cirkeln. Den kan också beteckna planeten Merkurius och metallen kvicksilver. Enligt Wikipedia är symbolen en förenkling av den käpp som kallas kaducé och bars av guden Merkurius. Enligt myten kom kaducén till när profeten Teiresias med sin käpp slog ihjäl två ormar som parade sig. Som straff blev Teiresias förvandlad från man till kvinna av gudinnan Hera. Kanske är det tack vare den berättelsen, eller på grund av betydelsen som Linné tillskrev den, som symbolen ibland används som transsymbol. Men jag hade inte stött på den i Sverige förrän en vän tipsade mig om festivalen Etown Queer Fest. De har nämligen använt Merkuriussymbolen i sin marknadsföring av festivalen. Jag mejlar dem och frågar hur de tolkar symbolen och får svar av Vincent:

"För mig som är icke-binär tyckte jag om symbolen rent estetiskt när jag såg den första gången för många år sedan, eftersom jag har en könlös men samtidigt feminin identitet, och visuellt är den ju som en förvrängd venus-symbol. Jag stötte på den som en icke-binär symbol bland många andra förslag. Senare har jag förstått att den också används som en intersexsymbol, och därför kändes det bra att ha med den på våra affischer för att representera både ickebinära och intersexpersoner (...). Även fast jag gillar symbolen har vi de senaste två åren tänkt att ickebinära faktiskt är representerade i den vanliga transsymbolen, och att intersexpersoner har en mycket mer vedertagen symbol, nämligen cirkeln. Därför kändes det vettigast och mest informativt att byta ut Merkuriussymbolen mot den."

Det är inte omöjligt att Merkuriussymbolen hade kunnat få en större spridning som symbol för könsöverskridande identitet om inte en mycket snarlik symbol redan använts i feministiska sammanhang som ett tecken för radikal kvinnokamp. Skillnaden mellan "hondjävulen" – som smyckesdesignern **Helena Berggren** kallar den på sin hemsida – och Merkuriussymbolen är att hondjävulens horn är spetsiga (förmodligen för att de ska likna just horn) till skillnad från Merkuriussymbolens trubbiga variant.

Kanske är det lika bra att transsymbolen tog den roll som Merkuriussymbolen annars hade kunnat spela. Det är trots allt betydligt enklare att avkoda den förra än den senare. Dessutom är transsymbolen fri från kopplingar till Linné och tungmetaller. Där den vajar från fanor i prideparader är den rörelsens helt egna. **A**

Skribenten är författare, redaktör och jobbar på bibliotek. I hennes kandidatuppsats i genusvetenskap "Med en fitta på magen – Feministiska symboler i teori och praktik" kan man läsa mer om bland annat transsymbolen.

Hale's Dag

J. Andrews & S. A. Schott Sc.

Text Sam Holmqvist

Bild Mary Evans Picture Library

STABILITETS- KLUSTRET

*Ellen Craft, flyktberättelsen
och rasifieringen av kön*

Den senaste tiden har jag tänkt på **Ellen Craft**. Närmare bestämt har jag tänkt på en scen i hennes och hennes make **Williams** skildring av sin flykt från slaveriet i den amerikanska Södern, en berättelse som gavs ut 1860. Efter en lång, febrig resa har paret lyckats nå Philadelphia, och hittar fram till ett värds- hus där värderna är abolitionist. Äntligen kan de slappna av, för första gången på mycket länge. William skriver att Ellen tackar Gud för att de är räddade "and then burst into tears, leant upon me, and wept like a child".

Makarna Crafts flykt möjliggjordes av Ellens ljusa hy och hennes förmåga att agera man. För det första kunde hon passera som vit, vilket gjorde att de kunde ta tåget norrut. Men att resa ensam som vit kvinna med en svart man hade verkat misstänkt. Alltså blev

de två män istället för man och hustru, en svart slav och hans vita slavägare. Ellen tog på sig manskläder, hög hatt och låtsades ha en skadad arm för att inte behöva avslöja att hon inte kunde skriva.

Att människor flydde slaveri genom att som Ellen förändra hur de rasifierades är kanske inte förvånande. Men det finns påfallande många berättelser om hur sådana flykter möjliggjordes just genom att växla kön. De självbiografiska berättelserna vandrade in i fiktionens värld, inte bara i romaner som skildrar slaveriet utan också i helt annan skönlitteratur som återanvänder flyktscener.

SKÄRNINGSPUNKTEN SVART OCH TRANS

Vad är det som händer i en könsväxling som är en rasväxling? Anledningen till att jag började tänka på Ellen Craft var

C. Riley Snortons bok *Black on Both Sides* (2017). Det är en av hittills få studier av trans i ett äldre historiskt perspektiv. Men mer än så är det en historiografi, en undersökning av hur historia skrivs. En historia om historia alltså. Och, mer specifikt, en historia om historien om skärningspunkten svart och trans.

Till att börja med är kategorierna svart och trans, enligt Snorton, tecken som är förbundna med varandra. Han kallar *blackness* och *transness* för *associated signs*. De betyder olika saker och har olika historia, men har däremot det han kallar *collateral genealogies*. Det skulle kunna översättas med indirekta eller oavsiktliga genealogier, släkthistorier. Kategorierna har ett slags delad bakgrund, en delvis gemensam historia som gör att de har förknippats med och övergått i varandra. Han beskriver förhållandet som att

kategorierna är transitiva. Det skulle kunna förklaras som att de fyller i varandra; det ena ordet bestämmer vilken betydelse det andra ska få. Inom grammatik är ett transitivt verb ett verb som bestäms av ett direkt objekt. I en mening som "hon äter middag" är till exempel äter ett transitivt verb, och *middag* ett direkt objekt. Äta kan stå på egen hand, men preciseras av *middag*. På samma sätt fyller *blackness* och *transness* i varandra, menar Snorton, samtidigt som de är föränderliga och kan bytas ut mot och bli varandra.

UTBYTBARA KROPPAR

I grunden handlar det om hur kategorierna genom historien har gjorts *fungibla*, till utbytbara ting. Snorton hämtar förståelsen av *fungibility* ("fungibility") från framför allt **Saidiya Hartman** och hennes bok *Scenes of Subjection* (1997). *Fungibla* varor kan ersättas av andra av samma slag, det är en egendom eller produkt "där de enskilda beståndsdelarna saknar individuella särdrag" skriver *Nationalencyklopedin*. Som pengar, till exempel: Du kan byta en femma mot en annan femma, eller mot mynt av samma värde, men fortfarande ha lika mycket pengar kvar. Fem euro fortsätter att vara fem euro. Rent juridiskt var de personer som utsattes för slaveri i USA egendom, ägda av andra. De förlorade inte bara sin arbetskraft utan också sin kropp, sina barn, sina föräldrar, hela sin person. En *fungibel* människa är inte en individ utan ett ting, en anonymiserad vara som kan bytas ut mot en annan. En människa som inte är en människa längre.

AVKÖNAT KÖTT

Ytterligare en utgångspunkt för Snortons bok är **Hortense Spillers** distinktion mellan *kropp* och *kött* ("body" och "flesh"). Spillers skrev en artikel som vid det här laget har blivit en amerikansk klassiker, "Mama's Baby, Papa's Maybe" (1987), där hon teoretiserade kön och ras ur ett historiskt perspektiv. Den traditionella definitionen av kön utgår från familjenormer; att vara kvinna betyder att vara mor till ett barn och hustru till barnets far. Sådana definitioner ställdes på ända av slaveriet, påpekar Spillers. På plantagen är ditt barn inte ditt eget utan tillhör din ägare, och barnets far är inte din make utan den man som äger er alla tre. Människor våldtogs regelmässigt av sina ägare, varför många barn ägdes av sina biologiska fäder och halvsyskon. Familjeband mellan de utsatta skapades förstås ändå, men inte utifrån den förväntade patriarkala logiken.

Därmed passar inte heller de könsdefinitioner som utgår från en sådan. Spillers beskriver det som att du i slaveriet blev *avkönad* ("ungendered") genom att förvägras könad subjektivitet. Till det kommer distinktionen mellan å ena sidan *kropp* som åtskild enhet, och å andra sidan *kött* som ouskiljbar massa. Köttet finns före kroppen, skriver Spillers, och det är kroppen som skyddas av lagen, som har rättigheter, som är ett subjekt. Spillers föreslår distinktionen mellan kött och kropp som en skillnad mellan "captive and liberated subject-positions".

Det systematiska uppbrytande av familjeband som slavägare ägnade sig åt handlade i längden om att förvägra människor mänsklighet, menar Spillers. En fri individ har en kropp. I slaveriet

blir köttet kropp endast som kapitalvara. Avkönandeprocessen reducerar människan till slav, slaven till vara, individen till kapital.

FLYKTBERÄTTELSE OCH STABILITET

Det är med hjälp av de utgångspunkterna – Spillers *ungendered flesh* och Hartmans *fungibility* – som Snorton undersöker könsväxlingarna i berättelser om flykt. Han menar att förutsättningen för bland annat Ellen Crafts växlingar är att människor genom att tvingas till slaveri gjordes till *fungible flesh* – utbytbart kött. Poängen är inte att könsväxlingarna nödvändigtvis ska ses som transefarenheter, utan istället hur det som Hortense Spillers kallade "the ungendering of blackness" blev en "site of fugitive maneuvers" (Snorton, s. 59). Det som händer är att slavnarra-tiven skapar ett särskilt sätt att förstå flykt, som rasifieras (som afroamerikanskt) och könas (som instabilt).

Och här – i en könad och rasifierad förståelse av flykt – blir parallellerna tydliga till skandinaviska förhållanden. Även här har flykt rasifierats som annat-än-vit och könats som annat-än-cis. I den svenska artonhundratalslitteraturen skildras inte bara många gestalter som rymmer, gömmer sig, byter identitet och blir någon annan, dessa gestalter rasifieras också påfallande ofta som annat än majoritetssvenska. Det finns en del skönlitterära artonhundratalsgestalter med afrikanskt ursprung (fler än vad den litteraturvetenskapliga forskningen låter oss ana, men inte särskilt många) och en mängd tyskar, romer, judar, italienare, fransmän, spanjorer och amerikaner.¹ I det avseendet speglar

¹ Forskningen på det här området är än så länge obetydlig, och det finns inga översikter av sådana gestalter i äldre skönlitteratur. Bland de porträtt av afrikansvenskar jag känner till från 1800-talet finns Pereira i Sophie von Knorrings *Vänerna* (1835), Achilles i Emilie Fly-

gare-Carléns *Jungfrutornet* (1848) och porträtten av hovmannen Adolph Couschi Badin i bland annat Crusenstolpes historiska romaner *Morianen, eller Holstein-Gottorpiska huset i Sverige* (1840–1844). Makarna Crafts berättelse har aldrig översatts till svenska, och över

huvud taget tycks de amerikanska slavberättelserna inte ha haft någon större spridning här. Den första självbiografiska slavberättelse som översatts till svenska är Josiah Hensons (ursprungligen 1849; på svenska 1877).

kulturen demografin. Den transatlantiska slavhandeln och slaveriet befann sig geografiskt sett långt bort, och uppfattades som på minst lika långt avstånd på ett symboliskt plan. Även innan slaveriet avskaffades på den svenska kolonin Saint-Barthélemy i Västindien tycks svenskar ha haft en självuppfattning om att vi inte ägnade oss åt sådant. Den slavhandel som svenskar tjänade pengar på pågick någon annanstans. Skillnaderna mellan det skandinaviska sammanhanget och det USA som Snorton skildrar är stora, men trots det finns det alltså likheter. Vi skulle kunna kalla det ett slags kluster av förståelser kring kön, ras och stabilitet. Ett kluster som S Nortons bok möjligen kan hjälpa oss att förstå.

Sambandet mellan det nordamerikanska och skandinaviska sammanhanget är kanske inte konstigare än idealiserandet av stabilitet, då som nu. Därtill kommer en rasifierad förståelse av världen. Om vithet är ett ideal och stabilitet är ett annat ideal, så säger det sig självt att instabilitet skildras som en icke-vit egenskap.

KÖNSVÄXLINGAR SOM IDEAL

Det finns två föreställningar som präglat den västerländska förståelsen av könsöverskridanden sedan antiken: å ena sidan fullkomlighet, renhet, upphöjd skönhet; å andra sidan kroppslighet, äckel och avsmak. För att hålla sig på rätt sida av de alternativen har könsöverskridare behövt visa att de överskrider på rätt sätt och lagom mycket, överskrider utan att överskrida. De här gränsdragningarna blir tydliga i just skildringar som den av Ellen

Craft. Som regel beskriver sådana gestalter könsväxlingen som ett undantag, ett påtvingat måste som avslutats så fort det bara har varit möjligt. Mycket riktigt betonas Ellens kvinnlighet genom hela hennes och William Crafts berättelse. Tanken på att bli man tycks Ellen motbjudande, och det är bara med yttersta ansträngning som hon klarar av pàrsen. Hon är blygsam och försiktig, och sinnebilden av korrekt femininitet.

När Ellen faller i Williams armar upprättar hon både sin egen kvinnlighet och sin makes manlighet. Hon visar att hon har lidit av att passera och att hon är ömtålig och behöver sin makes stöd. Hon visar att hennes make är stark och trygg, och det stöd hans hustru behöver. Därmed upprättas också – kanske viktigast av allt – deras äktenskap utifrån borgerliga familjeideal. Ellen skriver in sig själv i en idealiserad, borgerlig, vit kvinnlighet som samhället beundrar. När hon blir man blir hon inte egentligen man, utan klär bara ut sig. Växlingen i sig leder läsarens tankar till kategorier som kan ändras bara för att sedan gå *tillbaka*, röra sig bort och tillbaka igen och därmed framhålla rörelsens ursprung. Just könets utbytbarhet kan på så vis paradoxalt leda vidare till en betoning av dess stabilitet.

STABILA KÖN

Under nittonhundratalet kan vi se sådana stabilitetsrörelser i synen på transidentiteter. Precis som Ellen Craft en gång gjorde har transpersoner visat upp en stabil könsidentitet för att accepteras av samhället. Det har varit ett sätt – ofta det enda – att få tillgång till vård och rättigheter. Den som avviker

från en norm kan accepteras genom att leva upp till andra normer. Ett brott mot samhällets påbud kan kvittas mot lydnad gentemot ett annat. Det är bra mycket lättare att andas för de könsöverskridare som lever upp till samhällsnormer. För den som kämpar för att få sitt människovärde erkänt är det inte bara en genväg utan ett sätt att överleva.

Transkøn är fortfarande fast i ett stabilitetskluster. Kanske är det på grund av det klustret som två motstridiga antaganden så ofta genomsyrar det offentliga samtalet om trans: å ena sidan är transpersoner instabila (de kan ångra sig, de passerar inte, de förstår inte vad de själva vill), å andra sidan *alltför* stabila (de reproducerar könsnormer, de förväxlar genus med kön, de förväxlar genus med veckotidningsideal). Det är möjligt att vi skulle kunna förstå mer om de här föreställningarna genom att se närmare på skildringar av flykt. Vilka delar av stabilitetsklustret har förts vidare mellan olika delar av världen, och hur har det förbundit olika kategorier med varandra? Hur har människor – såväl omedvetet som aktivt och strategiskt – använt dessa mönster för att upprätta eller underkänna mänsklighet? I grunden handlar det om vilka människor som görs till människor. Och om varför Ellen Craft behövde argumentera för att hon var en kvinna, genom att falla i sin makes armar. **A**

Sam Holmqvist är litteraturhistoriker och jobbar på Umeå universitet. Hen har skrivit boken Transformationer som är en doktorsavhandling om translitteraturhistoria.

LITTERATUR

C. Riley Snorton. 2017. *Black on Both Sides: A Racial History of Trans Identity*. Minneapolis: University of Minnesota Press.
William Craft. 1860. *Running a Thousand Miles for Freedom: Or, the Escape of William and Ellen Craft*

from Slavery. London. Digital version på: <https://archive.org/details/runningthousandm00craf>
Saidiya V. Hartman. 1997. *Scenes of Subjection: Terror, Slavery, and Self-Making in Nineteenth-Century America*. New York: Oxford University Press.

Hortense J. Spillers. 1987. "Mama's Baby, Papa's Maybe: An American Grammar Book". *Diacritics* 17 (2): 65–81. <https://doi.org/10.2307/464747>

Text Leila Inanna Sultan

Bild Edith Hammar

I SPRÅKET SOM SPEGLAR SANNINGEN

Den kan tyckas så tunn, linjen mellan likgiltighet och sanning. Jag har befunnit mig på båda sidor – och balanserat däremellan.

Det är en måndag, för en vecka sedan eller för flera år sedan, eller en måndag som ännu inte kommit – det spelar mindre roll. I utrymmet som utgör denna måndag skvallrar solens

placering på himlen om sen eftermiddag eller tidig kväll, och jag rör mig mellan de yttersta gränserna för den 23 kvadratmeter snäva lägenheten, fram och tillbaka. Utanför fönstret pågår ny bebyggelse – ungefär 30 meter nedanför mig kan jag se reflexvästbeklädda figurer i full färd med att spränga ett berg som ska lämna plats för ett nytt höghus. Mellan fem och åtta våningar ska det bli. Jag har

mobilen i handen, lyfter den för att ringa men sänker den igen. Klockan sex varje vardagsmorgon påbörjas byggarbetet, och det pågår till klockan fyra eller fem på eftermiddagen. Jag intalar mig att det är därför jag varit så trött den senaste tiden, att det är därför jag hemsöks av en rastlöshet som förefaller mig ogrundad, som jag inte kan härleda till något som hänt eller som kan komma

Jag vet vem jag är, jag tänker inte i termer av *vad* jag är och har aldrig gjort det. Ändå har jag den senaste tiden känt mig märkligt osynlig, jagad. Som om jag döljer något – för att jag inte blir sedd, inte blir igenkänd. Inte på rätt sätt.

att hända. Jag vet vem jag är, jag tänker inte i termer av *vad* jag är och har aldrig gjort det. Ändå har jag den senaste tiden känt mig märkligt osynlig, jagad. Som om jag döljer något – för att jag inte blir sedd, inte blir igenkänd. Inte på rätt sätt.

Jag sätter mig ner vid matbordet. Slår min systers telefonnummer, hon som är min enda konstant. Hennes nummer är det enda i världen jag kan utantill, förutom det till larmcentralen och numret till min pappas gamla restaurang som han sålde för 20 år sedan. Det sistnämnda sitter i mitt muskelminne eftersom jag under flera år i min barndom brukade slå det varje kväll klockan 18:00 för att säga godnatt när jag skulle gå och lägga mig, för när han kom hem från jobbet skulle jag redan sova.

Min syster svarar. Medan jag frågar henne hur läget är, vad hon gör och medan hon berättar att läget är bra, att hon är på biblioteket och ska gå till gymmet alldeles strax, tänker jag på hur jag när jag var yngre brukade känna att jag helt säkert skulle bli ensam. Att det var min dom och mitt öde och att jag aldrig skulle våga visa mig helt och fullt för någon på något sätt, eftersom den jag var utgjorde en sorts obalans, en rubbad jämvikt. Eftersom det rådde en diskrepans mellan hur jag uppfattades

och min egen känsla, uppfattning, blick på den jag var. Eftersom sättet på vilket jag kände mig inte korrelerade med kroppen jag hade och levde i – framför allt korrelerade den inte med den jag blev och gjordes till av andras blickar, i andras ögon. Trots det latent inre hotet om ensamhet hade jag snabbt förlikat mig med tanken och därmed också förlikat mig med det mått av känslomässigt avtrubning som kom med vetskapen, acceptansen, av att närhet eller kärlek aldrig skulle komma att ske för mig. Att ingen någonsin skulle se mig som den jag visste att jag var, under, innanför och bortom mitt yttre.

Jag tänker på hur de böcker och filmer jag som yngre sökte upp och törstade efter alltid var sådana vars innehåll eller upphovspersoner kunde benämnas som på något vis gränsöverskridande. I mellanstadiet eller kanske högstadiet läste jag boken *Zip* av **Elvira Birgitta Holm** och sökte efter mig själv bland bokens protagonist. Identifierade jag mig med personen som kysste en annan person av samma kön? Identifierade jag mig med personen som antogs tillhöra ett kön på grund av sitt namn, men som i själva verket gav uttryck för något obestämbart, något transcendent? Som genom kraften av sin blotta vilja och sin sanning vägrade

förlika sig med det som var enkelt för andra, med det som andra behövde? Identifierade jag mig med personen som oförställt älskade den transcendentala, utan en tanke på kön? Jag förstod att jag såg drag av mig själv i dem allihop, samtidigt som jag fortfarande inte kunde skaka av mig känslan av att jag, för att bli sedd, för att kunna vara, för att finnas till, måste tillhöra ett antingen eller. Vad annars fanns det för sätt att vara en hel människa? Jag saknade ett språk, jag saknade redskap att formulera och representera mig själv utan att bli fragmentarisk. Jag tänker på hur jag brukade linda ett bandage hårt kring min bröstorg om nätterna, eftersom jag tänkte att det kunde vara ett sätt, en lösning – och hur jag vaknade av andnöd.

Jag säger till min syster: "Jag måste bara berätta en sak, det går snabbt", och tänker på hur jag, när jag sedan blev äldre, lät min känslomässiga avtrubning löpa fritt, lät saker hända mig istället för att varsebli löftet i min egen agens. I den processen blev jag till något jag inte var, så frekvent och så till den grad att det till slut blev enkelt att stänga ute det andra – det som pockade, det som ville göra sig påmint, ville få luft, ville få leva. Jag tänker på hur jag resonerade med mig själv: "Jag kommer att

få vissa epitet. De kanske kommer att skava. Men det viktiga är att någon tack vare dessa epitet kanske kommer vilja vara med mig. Det viktiga är att det inte stämde, det som jag trodde, att jag skulle bli ensam. Det viktiga är att ta de smulor som kastas till en. Det är det enda som betyder något. Smulor."

Min syster säger: "Det är okej, vi kan prata. Du kan säga." Jag känner något växa inom mig, något bubbla upp och plötsligt fylla mig, plötsligt ta så otroligt stor plats att det känns som om jag inte kan andas. Det fyller min strupe och mina luftvägar. Jag tänker på hur min underlåtenhet och medgörlighet skapat en projektionsyta där andras blickar givits fritt spelrum, där andra tillåts göra sig själva till det de vill eller behöver vara. Större, starkare, dominantare. Som om där alltid måste finnas en motsättning, något hårdare mot något mjukare. Jag tänker på hur mitt hår, som i flera år varit så långt att det snuddar vid min svank, varit som en sköld – ibland vacker, ibland en mask. Hur mitt långa hår varit ett sätt för andra att forma mig och bestämma sig för vad jag kan vara för dem, och vad jag absolut inte är. Jag tänker på hur mitt yttre för mig aldrig haft mycket alls att göra med mitt inre – på gott och ont. Jag tänker på hur detsamma dessvärre inte varit sant för omgivningen. Hur jag sett på mig själv har aldrig färgat mina egna begär – men hur andra sett på mig, mitt yttre, min röst och mitt namn, har tydligt färgat hur och varför de begär mig, och det har blivit en hård och ofta smärtsam lärdom.

Jag har aldrig hyst vilja eller behov att ändra på mig själv för att bli sedd som den jag är. Jag kan inte heller vara och verka inom ramarna för vad begreppen 'kvinnligt' eller 'manligt' innefattar eller anses innefatta, jag kan inte förlika mig med binariteten – den strider mot min själva natur. Genom mitt liv har det sårat mig så djupt att ständigt kastas

mellan dessa två påstådda fundament, mellan vad femininitet respektive maskulinitet kan anses innebära, orsaka eller tillföra när jag i själva verket står helt och hållet utanför dem båda två.

Jag säger till min syster: "Mitt långa hår börjar kännas som en lögn. Det börjar kännas som en mask." Hon frågar hur jag menar, utmanar försiktigt om det jag säger är sprunget ur min egen känsla eller ur någon annans blick. Jag tänker på hur uppgiven det har gjort mig att inte bli igenkänd som den jag är, på grund av mitt hår, min kropp, min röst – mitt namn. Hur frustrerad jag varit över att göras medveten om att dessa är saker som måste ändras på, för att jag inte genom andras blickar ska göras till något jag inte är. Uppgivenheten och frustrationen har hållit mig varm men sömnlös om nätterna. Min syster frågar hur jag menar. Jag svarar att mitt långa hår börjat kännas som ett fängelse. Jag tänker att hur liten roll de attribut jag bär och burit än spelar för mig, gör det kanske något med ens självbild att inte bli sedd på rätt sätt av andra, utifrån. Där uppstår lätt en lucka, en felande länk. Jag tänker att detta kanske är något som kan rättas till om en till slut finner tillvägagångssätt för att bli sedd på rätt sätt av andra, utifrån.

Jag säger: "Jag måste bara säga en sak till." Min syster skrattar lite, milt, kärleksfullt, åt min lika delar uppspelta och gravallvarliga stämning. Hon frågar: "Vadå?"

Jag svarar: "Jag vill inte säga *hon* längre. Mitt pronomen är *den*." Orden är så tydliga, självklara, odiskutabla. Så konkreta att allt det abstrakta och övermäktiga plötsligt blir påtagligt – som att nudda vid fast mark efter att ha varit fördriven och förlist på öppet hav. Orden är förlösande på ett sätt jag inte kunnat ana – det är som om jag tvivlat på dess tyngd och sanning ända fram till sekunden jag fann mod att uttala dem. Jag ser mig själv som utifrån, hur

sanningen tagit mig i besittning och hur språket tillkännagivit sig självt. I den stunden förstår jag att det gjort något med mig att finnas och vara utan att säga det högt. Att det gjort något med mig att vara, veta och förvisso förvalta min egen känsla – men att inte lyckas finna eller tillgodogöra mig språket för att låta andra veta. Genom att inte låta andra veta, genom att sakna språk och medel och rum för att låta andra veta, har jag med varierande grad medvetenhet blivit fragmentarisk och splittrad på ställen där jag så gärna ville vara hel. Jag tänker: Det är viktigt, ja, att själv veta vem en är. Men när andra vet kan de hålla upp speglar. I dessa kan en kanske se sig själv lite klarare, ur fler vinklar.

Är det att börja i fel ände, med känslan först och orden sedan? Förutsätter orden känslan och blicken? Eller är det hela kanske en cyklisk process där det ena ger liv åt det andra, där det ena får det andra att växa? Genom att uttala det som är sant för mig – får sanningen så plats även i andras munnar?

Min syster säger: "Jag kommer alltid att kalla dig det du vill." Jag villar där, i det.

Under dagarna och nätterna som följer känner jag mig mindre jagad. Berget utanför lägenheten sprängs, i etapper, men det skakar mig inte på samma sätt. Jag får ro att sova. Jag drömmer att min syster följer med mig till frisören. I spegeln, i drömmen, ser jag hur frisören tar tag i hårsvalet som legat som en sköld och skyddat min rygg i årtal. Frisören klipper av det, håller det i handen i några sekunder, och släpper det sedan. Frisören klipper och klipper, men jag kan inte se om det blir kortare eller förblir lika långt. Jag förstår att det inte spelar någon roll, nu mindre än någonsin, på säkert avstånd från likgiltigheten.

I drömmen tittar jag upp och möter min egen blick i spegeln. Jag ser mig själv. ▀

Text Kay Holmström Bradshaw

CAN'T YOU SEE I'M ONE OF YOU?

I see you standing
I walk by
or you are walking
and I stand by
and look
and long
and want
to know you
want to love you
play with you
with your girl friends
want to laugh
and touch
and be
be
with you.

Can't you see I'm one of you?

Rolling down the street
like they own it
I step aside
and let them through
They only sometimes smile
and hardly ever touch
and if they do it's slaps
and fives
and punches
friendly though
no harm intended
only joking
banter back and forth
brittle laughter
harsh bonding
pretending to know best

a show
of bravado
not meant to hurt
but cutting deep
wounds
they dare not feel
this can't be real
they call me 'mate', but
can't they see I'm not one of them?

But you..
you lean and snuggle, cuddle, touch
and talk
I hover
and entertain my fears
I long to share your sisterhood.
I blame my bearded face
that makes me an outsider
an intruder
I long for smoothness
I long for breasts
and hips that roll
legs that stretch and sashay
under skirts
I want them to be mine
I want that to be me
with hair that frames a delicate face.

But it takes a lot
to change a body
once I've lived in it a while
to change the image that you see
that *they* see
when I walk into the street
or step into a room.

Some days I think it's easy though
and then it feels so hard.

Is what you see the me that's real?
Or am I what I feel..

I am..
to be..
or not to be?
The question floats by daily.
Give up?
I can't give up.
Go back?
I can't go back.
Stop trying?
Yes. I can do that.
Stop trying to be what I am not.

But the thing is..
I spent years trying to be what I am
not
and failing.
So now I'm trying—no, not trying
I'm simply being
what I am
I know where I fit in
even if you say I should fit there
not here.

They can't see I'm not one of them?
You can't see I'm one of you?
Then look at it like this:
I'm one of me.

AT FIFTEEN

I took my soul to a discotheque
A discotheque
(That's what we used to call a club)
My soul and I went to a discotheque
with our friend Doug
We went, my soul and I, to dance

We danced
and danced
my soul and I
my soul and I
and my fifteen-year-old
body
danced

until a stubble-headed
stomp-booted
skin-head
said, *Oi!*
Who do you think you are?
Who the fuck do you think you are?

His face said *Hate*
His fists said *H A T E*
His friends, his boots, his boots
his body, his body
said, *I hate you!*
I hate you and what you dance for!

I didn't know what I danced for..
Don't dance on my floor
where my boots stomp.
Don't dance in my world,
where my face spits.

Don't dance
Don't dance
Don't dance

So I didn't dance
I didn't dance
In the world of men I didn't dance

Who the fuck do you think you are?

I left the dance floor
and wrestled with my sorrow for an
answer

I left the floor
and took my soul with me

Kept it safe from the world of boys

I went to many discos
but I left my soul behind

Shuffled to and fro
in mourning
to sweet soul music

Gyrated, jumped and jived
twisted and turned
in orbit
around You..
whose body I coveted
whose body I borrowed
and whenever I could
caressed

I borrowed your body
to shuffle round
to fixate on
in case anyone.. any *man*
with boots and fists and skin and
spit
and hate
and boots and fists and face
and face
more fearful than my own
might think
that I was dancing with *myself*
for joy
Who the fuck do you think you are?

And now I dance
to know

*The writer is a poet and actor who li-
kes to dance.*

Text Salla Aldrin Salskov

Bild Camille Auer

GIRLDICK:

*Om nya och outgrundliga betydelser
av trans, kön, identitet*

*"Anarchist trans dyke bitch artist, writer
and performer. She works with sound,
words, digital image and direct action."*

Så beskriver den Åbobaserade konstnären **Camille Auer** sig själv på sin hemsida. Beskrivningen fångar andan i hur "trans" begrepps- liggörs och begripliggörs i hennes texter och konstverk. Dessa består av zines, utställningar, olika typer av texter och visuellt material. Genom sina verk belyser Auer "trans" i en vid mening: trans som "identitet", som politik och kritik av binära könssystem, som estetik och som levd erfarenhet. Auer både anammar och utmanar rådande föreställningar om vad som menas med "trans" och att "vara trans". I en queertransfeministisk anda utmanar hennes konst och texter invanda tankesätt om kön. Speciellt i sina zines *Girldick I–III*, som kan karaktäriseras som poetisk autofiktion, tematiserar Auer identifiering och disidentifiering med femininitetens olika betydelser.

I Auers texter behandlas det våldsamma i könsnormer överlag, men framförallt det våldsamma i transnormativiteten, såsom den ser ut i samtiden, omformad av en psykiatrisk och medikalisering diskurs. Framförallt i verket *Monument for the Excluded*, som består av en text och en tv-skärm konceptualiserar Auer "den performativa kraften" i "transgender rage". Verket utgår från Auers erfarenheter av transpolitikliniken i Tammerfors, som hon kallar "the Gender Identity Research Institute". *Monument for the Excluded* är en nätpublikation som utgörs delvis av text, delvis av en bild på en tv-skärm

på väggen i ett rum som liknar en läkarmottagning eller ett kontorslandskap. Tv-skärmen är monumentet för de exkluderade. Den har nämligen fått ersätta den tv-skärm Auer sparkade sönder efter att ha genomgått en utredning på kliniken och förnekats transdiagnos, trots att hon, som hon skriver, "som vilken god transperson som helst" redan beställt hormoner på nätet och tagit hand om sin egen transprocess. Verket är också ett monument över solidaritet. En insamling arrangerades för att ersätta den söndriga skärmen. "This television belongs to us", skriver Auer, "we paid for it not only with our money but with our tears and anxiety in the face of absolute bureaucratic power."

Ilskan är en existentiell respons på våldet som könsnormer och grindvakterna i form av läkare och psykiater ger upphov till. Den transformeras i Auers verk till en motberättelse som synliggör det våldsamma i det vi lärt oss att ha tilltro till: läkarvetenskapens expertis. Tilltron till att "systemet" skall vara på din sida, att transpolitiker-na skall ha förståelse för dig och för *trans*. Auers berättelse och perspektiv begripliggör ilskan och aggressionen.

Hur skall man leva i en skitvärld när man vill leva ett gott liv? Auer belyser ilska och aggression som en fråga om rättvisa och orättvisa: "a spontaneous act of outrage can be a powerful opposition to structural power and violence". Då jag första gången stötte på verket *Monument for the Excluded* år 2016 skrev jag om det i Facebookgruppen för genusvetenskap vid Åbo Akademi, ungefär såhär:

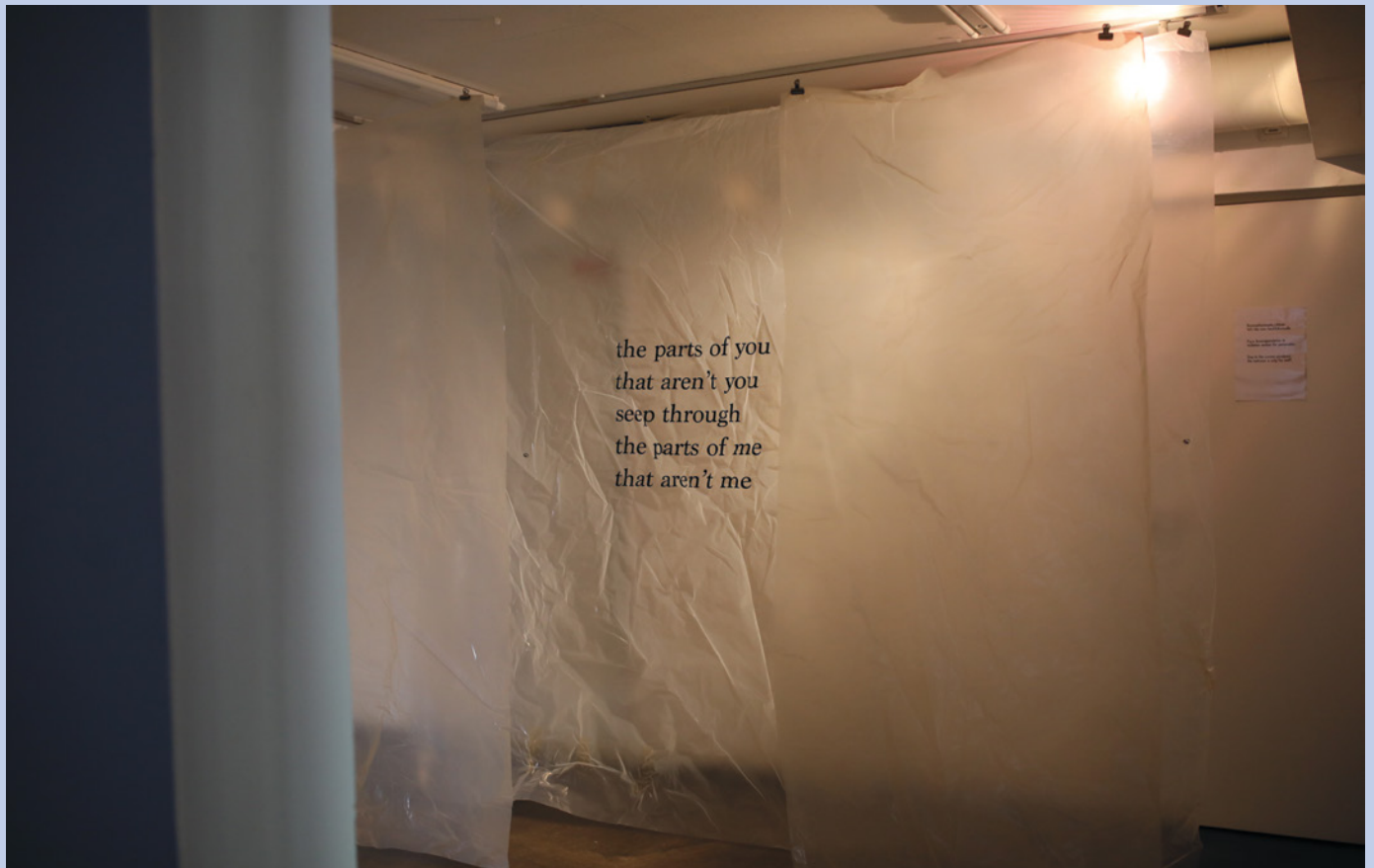
"En av de bästa beskrivningarna av hur makt fungerar, (köns)normers våldsamma effekter, epistemiskt våld, politisk subversivitet, bekämpande av makt, transliv, skapande av konst, normalisering, tvåkönssystemet (använder någon det uttrycket mera?), makt/kunskap, inkluderings- och exkluderingspolitik, könsprivilegier, erkännande och förståelse, statsapparater, könsidentitet, kön som icke-identitet, motstånd, kritik, erfarenhet, autenticitet, kapitalism, övervakning, begriplighet och motstånd. Läs!"

Verket tilltalade mig på grund av sin stil och uttrycksform, som ett manifest över en manifestation, som direkt aktion, men även för att det beskriver den verklighet som många transpersoner i Finland befinner sig i bortom en diskurs om rättigheter och identitetspolitiska sloganer. Auers text och handling, skriver hon själv, ger henne hennes subjektivitet tillbaka. En subjektivitet som existerar bortom arkivet av data som baseras på de sjukdomsberättelser som "systemet", eller rätta-re sagt transkliniken, producerat.

En avgrund
skiljer
de två
världarna

åt: verkligheten som
transpersoner försöker
beskriva och psykiatrins
diskurser om dem.

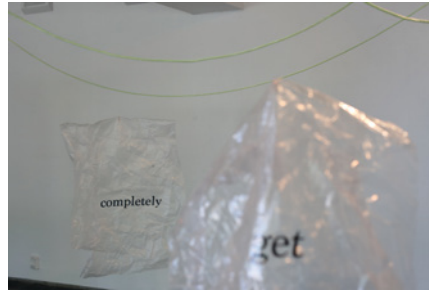

I utställningen *Antiphallie dick* som visades i Helsingfors 2017 använder sig Auer av vårdjournaler, hormonförpackningar och bipacksedlar i kritiken av translogsstiftningen och dess praktiker. Auers perspektiv visar med klarhet galenskapen i det distanserade och patologiserande som medikaliseringen av transpersoner kan föra med sig. Vad det innebär att inte se patienten eller höra hennes språk. Hon skriver i texten som medföljer utställningen: "they have so much data on me. and so little resources to be familiar with the data". En avgrund skiljer de två världarna åt: verkligheten som transpersoner försöker beskriva och psykiatriens diskurser om dem.

EN QUEERFEMINISTISK TRANSPOLITIK

Auers texter belyser även queerkulturens interna spänningar och politiska identifikationer. I sin zine *Girldick I* frågar hon om transnormativitet är ett ord, och skriver att om det inte redan är det kunde det vara användbart. Auer riktar sig mot *policing*: den destruktiva tendensen i att vakta varandras språkbruk och politik i motståndskulturer, och diktera för andra hur deras (eller vår) politik blir *rätt* eller *fel*. Vem är den rätta transpersonen eller feministen? Feminismen, queer- och transrörelsen, anarkismen och antirasismen uppmanar ofta till en politik som bedriver självkritik och självreflektion. Genom att "situeras sin kunskap", som den feministiska vetenskapsteoretikern **Donna Haraway** benämner det, strävar man efter att belysa och bekämpa olika maktordningar. Trots dessa anspråk fungerar dessa rörelser och verktyg ibland defensivt, och får motsatt verkan. Det som beskrivs som frigörande politik omvandlas till regler och anvisningar för hur vi skall föra samtal, leva och göra politik tillsammans. Även om Auer bara i förbifarten tematiserar transnormativitet är det en tematik värd att reflektera vidare över.

Auers poetiska, autofiktiva zines *Girldick I, II, och III* har sin utgångspunkt

i en levd erfarenhet samtidigt som de stilmässigt även kan karaktäriseras som politiska manifest. I hopvävandet av det personliga och det politiska för tankarna till feministisk standpoint-teori, samtidigt som Auer också utmanar tanken om ett "trans-vi", eller åtminstone föreställningen om ett transkollektiv i någon entydig mening. I min läsning vill jag ta fasta på denna tendens, att kombinera olika politiska och teoretiska utgångspunkter som ofta ses som "motsatta" eller paradoxala, men som Auer visar att inte alls behöver vara det. Genom att ge trans en egen eller ny definition utmanar Auer de bekanta transnarrativen som kulturellt etablerats om att vara man eller kvinna för att sedan korrigeras till att vara kvinna eller man. Auer queerar till det hela genom att låta kategorier flyta, vara öppna.

I'll cut my
hair short if
i want to.

I'll wear leggings
that leave my
bulge visible
if i want to.
I'll stop taking hormones if
i want to.

I'll speak with
a low voice.

I'll wear jeans
and a bomber
jacket.

They
can misgender
me as much

as they like
but they'll
never take
my girlhood
away.

(*Girldick #1*)

I sina zines utmanar Auer standardläsningen av **Simone de Beauvoirs** kända ord i *Det Andra Könet*: "man föds inte till kvinna, man blir det". Auer skriver om det smärtsamma i "blivandet", om hur att "vara" en kvinna inte har några givna kriterier och hur man de facto kan födas till en kvinna även om man föds med en kuk. En tanke Auer återger i sin kolumn "Hej Bögen!" i tidskriften *Ikaros* 2017/3: "Det är en pojke", sa dom när jag drogs ut ur min mamma. De såg min kuk och förstod inte att det var en flick-kuk. Om de hade sagt 'Det är en flicka!' hade min relation till våld varit annorlunda." Hur vi uppfattar aggression, ilska och våld, skriver Auer, är beroende på kontext:

People react
differently to
different
people expressing
similar emotions.

A cis woman
being angry
is seen as an
angry woman.

(generally i guess)
A (cis?) dude
is seen as
angry for a
reason.

An angry
trans woman
is seen as
deranged and
angry because
she is trans
and a woman

(*Girldick #2*)

DET ÖPPNA OCH MÅNGTYDIGA KÖNET

Auer påminner oss om hur könade betydelser är rotade i vår tillvaro och skapar kulturella mönster som går djupt i oss. Hennes texter kan även sägas vidareutveckla en annan feministikons kända slogan, nämligen **Judith Butlers** tanke om "kön som performativt". Genom att tala om flick-kuken anammas ett tvåkönsstänkande, samtidigt som det utmanas. Auer visar att vad vi säger och orden vi använder inte alltid är entydiga – att vad som performeras och av vem när det kommer till kön är en öppen fråga. Att använda ord som "flicka" och "kuk" utmanar tanken om att orden måste referera till något specifikt, att de har ett visst symbolvärde eller politisk innebörd. Detta gör att Auers konst tidvis känns så befriande.

I populära tankegångar definieras kön ofta antingen av kropp, biologi och kromosomer (som könsorgan eller hormoner), eller kulturella, sociala normer, "rollerna" vi tar. Men om kön öppnas upp för en mångfald av betydelser och definitioner där varken det biologiska eller det sociala spelar en avgörande eller entydig roll, får även "trans" nya innebörder. I *Girldick III* skriver Auer att icke-binära personer är icke-binära biologiskt. Girldick är, skriver Auer, "en queer genital entitet bortom mänskligt språk" (min översättning):

girldick is
what it is
a queer genital
entity beyond
human language
a thing of a thousand names
and a thing of no names.

girldick
is biological

non-binary
people are
biologically
non-binary

(Girldick # 3)

Auers texter öppnar upp förståelser av kön, sexualitet och identitet bortom binära och fasta definitioner. Hennes konstnärskap innehåller en kritik av samtida kultur, samtidigt som Auer öppnar upp sätt att tänka (och därmed leva). Auer utmanar vanan att definiera kön utifrån vissa kriterier. Populärvetenskapliga teorier vill gärna få oss att tänka så, att män och kvinnor föds med på förhand definierade könsuttryck både i huvudet och i snippa och snopp, men kön är ett mångtydigt ord både inom vetenskaperna och i vardagligt tal. Så egentligen är girldick något helt naturligt.

I have three
(3) pussies
and that's
why I don't
even care
about vagino-
plasties or
envy
cis-fishies.

....

Girldick
herself is
mostly soft
and feels
like any
human tissue

sooo

yeah it's
just sensitive
tissue and
the shape isn't
relevant really.

They can be
hard too
and they come
in different
sizes.

(Girldick # 3)

I Auers konst problematiseras den kulturella begriplighetsramen i medicinska, vetenskapliga, kulturella och vardagliga sätt att se på och förstå kön, kropp och identitet. Hon erbjuder kritiska perspektiv på olika diskurser och maktstrukturer samt levda erfarenheter.

"Trans" handlar inte om genitalier, eller "identitet", eller om "kropp" eller "huvud" – trans, liksom cis, handlar snarare om den levda erfarenheten som formas av försök att reducera kön till en dualism mellan det feminina och det maskulina, till en könsbinaritet och en könsessentialism. Samtidigt handlar "trans" precis just om det kroppsliga, om det intellektuella, och om känsla, begär och lust. I Camille Auers texter och tänkande är trans i transit. Det är med det rörliga i trans som Auer synliggör politiska, existentiella och etiska aspekter av vad "trans" betyder. Auer är fantastiskt bra på att visa hur påtvingande vissa tankesätt kring kön är, och vad de gör med våra förhållningsätt till oss själva och till varandra. Men Auers konst visar på och påminner oss om andra möjligheter att leva och om en hel värld bortom normer. **A**

På Camille Auers hemsida hittar du verken nämnda i denna text samt information om hennes andra verk.
<https://camilleauer.com/>

"Hej Bögen!" kan läsas här:
tidskriftenikaros.fi/utgivet-nummer/2017-3-vald/

*Skribenten är filosof
och genusvetare.*

Text france rose hartline

WHO'S THE HUMAN OF THE 'HUMAN RIGHTS' DISCOURSE BEHIND NORWAY'S 2016 GENDER RECOGNITION ACT?

When we talk about 'human rights', what does this human look like, and what must this human do in order to get these rights? How might one be disqualified from being considered a full human, and why might such a disqualification be perceived as justified?

The idea behind human rights — a system of values first codified in the Universal Declaration of Human Rights

(UDHR) in 1948 — is that all people are equal by default of *being human*. We are all born free and equal. Therefore, the basics for living a secure and fulfilling life should be accessible to everyone, no matter who they are or where they live. It may seem obvious that the humanity of every person would weigh equally, and that human rights laws and practices would benefit everyone equally. However, this is not the case.

Law professor **Jill Marshall** explains that, under the framework of human rights, human-ness is ranked and bodies are governed according to standards built on (neo)liberal interpretations of power, identity, and freedom. The resultant privileging is often hard to detect. It is done in such a way that societies appear to provide full human rights even as they deny some people access to full legal recognition. This

When we talk about 'human rights', what does this human look like, and what must this human do in order to get these rights?

creates an image of equality while reinforcing what kind of person/body/identity is worth validating and what kind requires repression and invisibilisation.

Although in the West human rights practices are widely regarded as the solution to the world's social inequities, these practices can also be the source of social inequities by determining what is normal and what is deviant. To give a salient example, I will discuss transgender and gender diverse ('trans') recognition in Norway following the nation's Gender Recognition Act of 2016.

SETTING THE STAGE

'Human rights' is a common concept, and we are all familiar with the matter of human rights violations. Most of us read daily about the gross injustices and abject violence carried out by radical groups, state governments, dictators, and police forces. Some of

us experience it directly. Human rights organisations' involvement in exposing destructive forces and addressing systemic flaws is essential to improving the lives of those who have been burdened by hatred, ignorance, or misfortune. In this article, it is not my intention to disparage human rights organisations or downplay their importance. Rather, I challenge the presumed universality of human rights values. I hope to provoke questions about who most benefits from these values as well as about why these beneficiaries are not always those who are the intended targets.

I will begin by describing the event that sparked my interest in this dilemma. In mid-2016, passage of the Gender Recognition Act (henceforth GRA) in Norway allowed people to change their legal gender without undergoing mental illness diagnosis and sterilisation, both of which had been previously

required. The implementation of the GRA followed years of campaigning by trans rights advocates, both local and international, who argued that the sterilisation requirement for changing legal gender was contrary to human rights law. Amnesty International became involved by calling out Norway's Directorate of Health on its failure to protect the integrity of the nation's trans citizens:

Amnesty International is calling on you to ensure that trans individuals can enjoy their human rights, and in particular their rights to the highest attainable standards of health, the right to be free from cruel, inhuman and degrading treatments and the right to be equal before the law, without discrimination on the grounds of gender identity.

The requirement for sterilisation was further criticised because extensive state-run gatekeeping practices limited access to the procedure. Moreover, with no second opinions or private options available, it meant many were left with a legal gender marker contrary to their personal gender identity.

Thus, when the GRA passed, there was much celebration by advocates in and beyond Norway, particularly given how liberal this act was – and is – compared to its counterparts in other countries. It does not require a diagnosis for changing gender; one can change gender infinite times; the minimum age is sixteen for doing so without parental or court consent, and seven with parental or court consent; and there is no mandatory reflection period.

However, the GRA allows changing only between 'male' and 'female', and is not coupled with improved access to medical technologies for those who wish to undergo bodily transformation. It's easy to imagine how many people are immediately excluded from full recognition. Perhaps the most palpable cases are people who identify as non-binary, gender fluid, agender, or simply as trans and not the default-setting of cis (since one is presumed cisgender until proven otherwise). In

addition, people who are denied gender confirming medical treatment and therefore cannot pass as their personal gender are also excluded from recognition. What good does state recognition do when society still sees you otherwise?

These are such obvious exclusions, and yet Norway has been repeatedly applauded by human rights and LGBT organisations for its exemplary promotion of human rights through the GRA. With the sterilisation requirement removed, and a model of gender self-declaration implemented, trans people in Norway are regarded as being legal equals with their cisgender counterparts.

Of course, it is wonderful that sterilisation is no longer being coerced in exchange for legal gender recognition. Few would argue against this (though some have, of course). Despite the improvement, it did not sit well with me when I first learned of it, given its parameters. My immediate thought was: why does anyone think this gives trans people *equality*?

Luckily, at the same time this act was put into effect I began my doctoral project in trans studies in Norway and chose to address this question. To investigate the GRA, I did in-depth interviews with twelve adults who took advantage of it. I learned about how it improved their lives and how it fell short of their expectations. While it was apparent that legal recognition had helped many of the interview participants live more securely, for most of them it had not fulfilled the GRA's implicit promise of equality. Part of the reason for this, I determined, was because the act is premised on human rights law, and the 'human' of human rights law is in many ways incompatible with what it means to be transgender and gender-diverse.

HUMAN RIGHTS AND LEGAL GENDER RECOGNITION

As with other gender recognition legislation, Norway's GRA was heavily

influenced by human rights organisations. They pushed the state to address how its upholding the sterilization requirement violated two specific UDHR articles: namely, article 8 (the right to privacy) and article 15 (the right to protection from discrimination). This claim was reiterated through the application of the Yogyakarta Principles, a list of similar provisions for human rights but with a specific focus on LGBT people. These principles dictate that every person is entitled to fulfil their identity project, and for trans people this means that they should be able to be recognised for their "deeply felt internal and individual experience of gender". They also derive from a liberal values framework, which sees all individuals as having an essential identity existing prior to and separate from political positionality, and which requires protection and fostering. Human rights law is intended to recover the sanctity of one's indelible self from oppression in order to allow complete self-realisation. The problem is that what counts as an intrinsic identity worth protecting is informed by current social values and ideologies. What qualifies as an empowered person, a happy person, a productive person, and — more to the point — a *gendered* person is already established before any individual speaks of what it means to them.

In Norway, sociocultural interpretations of gender are binary, immutable, and biologically-linked, as in most of the world. An act like the GRA of 2016 has undoubtedly helped begin breaking down these interpretations, and that should not be taken for granted. When I spoke with the interview participants, however, it became clear that equality was only really accessible to those who fit the existing paradigm of what it meant to have a gender worth recognising. There was little room for negotiation. The boundaries of 'trans' were firmly set, and anyone outside them was seen to be too deviant and demanding.

Initially, my conclusion was that those who identified within the more

normative parameters of gender were benefiting more than those outside them. I was wrong, however. Deeper into my project, I became aware that even those interview participants who saw themselves as 'typical' men or women experienced inequality. The fear of being 'discovered' as non-cisgender weighed heavily on them and prohibited them from engaging fully in society, particularly when in intimate spaces such as bathrooms and when seeking medical help. It was clear that the cisgender presumption carried with it an implicit past that must be maintained through the fictionalisation of one's life.

Therefore, I found that while Norway's GRA of 2016 appears to be instituting a specially-tailored legal option for empowering those who have been previously disempowered, what it also carries with it is the assumption, or even requirement, that trans people assimilate to (cis)genderism enough so as to not disturb it. Through my research project, it has become clear that the act has barely changed the way gender is formulated. Under the GRA, 'trans recognition' may very well be a paradoxical phrase, as 'trans subjectivities' may not really be possible. **A**

The author has a PhD in Gender Studies from the Norwegian University of Science and Technology. He lives in southern Norway with his partner and dogs.

Text Bart Bloem Herraiz

Bild Apila Pepita

**ONE IS NOT BORN,
BUT RATHER
BECOMES, TRANS¹**

First of all, I'd like to state that this is just one experience within trans diversity, neither more nor less valid than any other; I write from a personal and experiential place, which I do not intend to impose on others or name as universal. Lastly, I speak from a euro-white point of privilege and with male passing privilege in my everyday life.

LATELY, I HAVE often come across trans discourses which affirm that trans people are born trans. Increasingly, stories of trans children are becoming more visible. Sometimes it seems that the only valid reality is that of trans people who have known they were trans since they were little (whether they expressed it out loud or not). However, although this is one trans reality, it is not the only one, nor is it more or less valid than others. What about those of us who haven't known since we were little? Who never had any trouble or dissonance with our gender growing up? Who were not born trans, but rather became trans? Who, due to our personal, political, social, and/or cultural background, at some point questioned our gender and wanted to experiment with it?

We speak of gender as a social, cultural, and historical construct and talk about gender being performative; other times we assume gender as "natural" and inherent to our bodies. Although this may be a reality for many trans people, some of us do not live it like that. Some of us decided to

transition, perhaps, because of the simple fact that we felt more comfortable socializing in a different gender than the one we were assigned at birth². We build ourselves and our identities through exposure to the discourses available in society, and based on representations we have around us of what gender is and what bodies are possible.

I do not live in isolation, and part of my discomfort came from how others treated me when reading me with a specific gender or a certain body. Perhaps what makes me trans is the way society treats me according to how they read my body and my gender. Moreover, I don't experience all the changes that come with hormonal transition positively; for example society did perceive me as a target of aggression, but now considers me a potential aggressor.

Why do I talk about becoming trans? I remember very well that when I was a child and people referred to me with male gendered pronouns I would correct them by saying I was a girl, and I felt happiness when

someone used she/her pronouns without prompting. Yet I never expressed a desire to be a boy, and although my gender expression was not normatively feminine, I never experienced it as a problem, but rather as something that made me special. I was not a trans boy growing up, and I am not ashamed of my years lived in the feminine gender. I would live them again without hesitation. I am pretty sure that if I tell these stories to any psychologist from a Gender Identity Unit, I would automatically be "diagnosed" as not trans, simply because I became, rather than was born, trans.

How, then, did I become trans? I didn't want to continue living in the gender that I was assigned at birth. Being repeatedly read as a woman made me feel that it was not really me. I didn't decide to transition to live in another binary gender, but I know that I am trans in the society in which I live. My being trans could be very different if society's vision of genders, and especially the meaning that is given them, was different. Whilst my social gender transition was shaped by society's gender norms, my physical transition was not connected to my being trans in the same way. I feel that I wouldn't have made a gender transition which might seem, to a certain extent, binary, in a different society without these gender loads. However, I would have definitely gone through top surgery. The fact that I didn't identify as a boy growing up doesn't mean that my relationship with my body was

1 Reference to **Simone de Beauvoir's** famous quote in her book *The Second Sex* (1949): "One is not born, but rather becomes, a woman."

**WHAT ABOUT THOSE OF US WHO
HAVEN'T KNOWN SINCE WE
WERE LITTLE? WHO NEVER HAD
ANY TROUBLE OR DISSONANCE
WITH OUR GENDER GROWING
UP? WHO WERE NOT BORN
TRANS, BUT RATHER BECAME
TRANS?**

**I WAS NOT A TRANS BOY
GROWING UP, AND I AM NOT
ASHAMED OF MY YEARS LIVED
IN THE FEMININE GENDER.
I WOULD LIVE THEM AGAIN
WITHOUT HESITATION.**

positive throughout my adolescence. My bodily ideal and referent was that of the female athlete, “hunk,” and a practically flat chest. Having a certain body type is not the same as identifying as a certain gender. I do not identify as male (or female), nor with a male (or female) body, but I do have the need of a torso without breasts – not because I see it as male, but because it allows me to be me. It could be said that I see my transition more as something corporal than about gender.

In this process where I became trans, which came first, self-identification as trans or testosterone? For me, it was definitely the testosterone that started my transition. I wasn’t looking into physical transition, I was just playing with gender. At that time I was living in Barcelona and surrounded by transfeminist, queer, and anarchist activists. Access to hormones wasn’t easy (years 2011-2012), and DIY hormones³ culture was imbedded in trans activists’ circles. I got testosterone through a friend who offered to let me to try some TestoGel. I hadn’t thought about taking hormones before, but I saw the offer as a good

opportunity to try testosterone without commitment and without having to go through a denigrating and transphobic trans healthcare system. To this day, I don’t see testosterone as something necessary for me to live; it just makes my life easier and more comfortable. Testosterone guided and helped me in my self-identification as a trans, genderqueer person. More and more I see testosterone as a drug to which, in the end, I am addicted.⁴ Will my gender identity change in the future? Sure: I live my gender fluidly, and I see transitioning as something that will be with me for the rest of my life. It does not end or have an end. After all, I have become neither a man nor a woman, but trans. **A**

The writer is a (trans)gender studies and outdoor education scholar. Their work focuses on the inclusion and representation of queer and trans people in the natural environment. Some other research interests are the imbrications and intersections between outdoor and queer methodologies, as well as between queer and outdoor pedagogies.

2 I do not intend to assume that trans people who have always felt the wish/need to transition experience gender as naturally given. Some might, others may not.

3 DIY hormones: With this concept I refer to the act of taking hormones without medical prescription and/or monitoring.

4 With this metaphoric use of “drug”

and “addiction”, I am not implying that trans people should not take hormones, nor that it is problematic to take hormones. Taking hormones is not taking drugs and they cannot be compared as equals. Trans people are not addicted to their hormones. This is just my experience, related to me wanting to stop taking testosterone but

feeling “addicted” to it, and how it makes me feel. The use of these metaphors doesn’t imply that I am claiming that hormones are drugs and/or that one actually gets addicted to them, but it is rather just a way to express my personal experiences and feelings with my identity, transition and processes related to them.

Text Tuula Juvonen

Översatt av Felix Mäkelä

ORIGINALET'S TITEL:
QUESTIONS TO TRANS HISTORY

FRÅGOR TILL TRANS- HISTORIE- SKRIVNINGEN

I artikeln behandlar genusvetaren Tuula Juvonen hur tidigare debatter kring lesbisk historieskrivning kan ge vägkost när vi utforskar och skriver transhistoria.

FRÅN LESBISK HISTORIA TILL TRANSHISTORIA

När forskare intresserade av lesbisk historia och transhistoria försöker förstå erfarenheter som överskrider binära och heteronormativa förväntningar, är de ofta så sammanflätade att det är svårt att skilja dem åt. Historiker som forskat på lesbiskhet har, när de tittat på homosexualitetens och transkönhetens parallella vägar, återupptäckt historier

om kvinnliga makar och maskulina kvinnor. Dessa har sedan använts för att analysera hur kvinnors samkönade begär har blivit historiskt konstruerat. Forskare inom transhistoria har dock under det senaste decenniet börjat ifrågasätta riktigheten i tidigare lesbiska tolkningar av exempelvis just kvinnliga makar.

Sami Suhonen har kritiserat det lesbonormativa sättet att tolka maskulina kvinnor, som levde i tider

då lesbiskhet som identitetskategori ännu inte var tillgänglig – en tolkning jag själv också gjort mig skyldig till tidigare (Juvonen 2002; motsvarande kritik kunde även sträcka sig till Juvonen 1995). Suhonen poängterar att det tidigare inte heller fanns kategorier som betecknade olika transidentiteter, varför det med samma argument kunde vara precis lika välgrundat att använda transhistoria som referenspunkt.

När det kommer till historieforskning i Finland verkar det finnas en lång tradition av att genom djupgående insatser upprätthålla heteronormativiteten.

I stället för att utesluta trans som ett alternativ skulle det då vara avgörande för forskare att också historisera alternativa genuskategorier och utforska de möjligheter en sådan tolkning medför. Kritiken har lett till självreflektion bland svenska historiker som forskar inom fältet för lesbiskhet och homosexualitet, och transhistoriker som **Sam Holmqvist** understryker att vi fortsättningsvis bör "vara öppna för möjligheten att något kan beskrivas som en transerfarenhet".

KAN VI BEVISA DET?

När det kommer till historieforskning i Finland verkar det finnas en lång tradition av att genom djupgående insatser upprätthålla heteronormativiteten. Historikerna **Julia Dahlberg** och **Nina Timonsaari** har kritiserat lesbisk och queer forskning med nyckelargumentet att man inte bör dra slutsatser om en historisk persons sexualitet utan att ha bevis som grundar sig i den studerade personens egna, explicita uttalanden. Det heteronormativa maktspelet här är uppenbart, eftersom sådana explicita uttalanden inte krävs av personer som antas vara heterosexuella. Som **Eve Kosofsky Sedgwick** har noterat reproducerar sådana sanningsregimer endast okunskap om homosexuella. Vem som helst som forskat på homosexualitet ser genast hur absurt ett sådant krav är: på grund av

att homosexualitet stigmatiserats har homosexuella gjort sitt yttersta för att dölja den sortens bevis.

Ovan nämnda krav är fortsättningsvis väldigt frustrerande för queerhistoriker, speciellt eftersom de redan till att börja med kämpar med brist på tillgängliga bevis eller data. Min fråga är nu: Kommer vi bli tvungna att återgå till samma debatter när forskare som är intresserade av transhistoria ger sig in på historieskrivning?

Translitteraturhistorikern **Sam Holmqvist** citerar i sin artikel "Att skriva transhistoria. Cisnormativitet och historiens könsöverskridare" **Jason Cromwells** lista över kriterier för att identifiera transmän i historieforskning. Enligt Cromwell räcker det att en historisk person uppfyller ett av följande kriterier för att hen ska kunna betraktas som trans:

- ★ Har personen sagt något om att hen var man, eller att hen kände sig som en man?
- ★ Gjorde personen några försök att ändra sin kropp eller hur kroppen uppfattades?
- ★ Levde personen som ett annat kön än det den tillskrivits vid födseln, eller gjordes försök att dölja vilket kön den tillskrivits vid födseln?

Intressant nog grundar sig endast det första kriteriet på uttalat självbestämmande, även om det vore logisk och etiskt att lämna rätten att definiera sig

självt åt personen det gäller. Ändå kan det, speciellt när man använder partiska källor eller andrahandskällor, visa sig vara omöjligt eftersom det helt enkelt inte finns någon dylik data som överlevt. Eller, vilket kan vara fallet för en person som genomgått könskorrigering, så kan tillgängliga data om självidentifiering vara motsägelsefulla, speciellt sett över en längre tidsperiod.

När det kommer till det andra kriteriet, försök att ändra sin kropp, kan vi i de fall där det inte finns något förstahandsbevis på sådana försök, lyfta effekterna av de diskurser som var rådande vid den historiska tidpunkten. Kunskap om de konventionella, subkulturella, medicinska eller juridiska diskurser som cirkulerade, samt tillgången till medicinsk teknologi om det överhuvudtaget fanns, kan ha påverkat människors strävan efter att modifiera sin kropp.

På samma sätt måste man noga ta i beaktande vilka emotionella och sociala faktorer människor är beroende av samt erkänna deras ekonomiska verklighet och bundenhet. Skulle det vara realistiskt att förvänta sig att personen i fråga hade kunnat försöka leva enligt sin personliga önskan om det hade hotat relationerna till anhöriga? Om det är sannolikt att alla transpersoner inte har haft friheten att välja att förverkliga sina önskemål, hur kan vi då börja förstå åtgärderna de tagit för att överleva samt förstå hur det format deras liv – ibland mot deras egen vilja?

Vad gäller den tredje frågan vet vi mycket väl att könsidentitet, genus och våra möjligheter att uttrycka dem är kulturella fenomen i ständig förändring. Dessutom kan orsakerna till varför man döljer eller förändrar sitt genusuttryck variera. Olika aktörers känslomässiga bundenhet till vissa specifika tolkningar av kön och sexualitet kan också skapa intressekonflikter, vilket gör det svårt att besvara de tre frågorna. Ibland har personerna i en historisk studie själva dolt personlig information om sina liv, eller så har deras familjer censurerat informationen

så att den blivit onåbar för forskning. **Jack Halberstam** har även noterat att personers partner kan tillhöra intressegrupper för en viss sorts könad historia, som passar in i deras egna identitetsbyggen. Men på liknande vis kan även forskare och aktivister, oberoende av om de själva är lesbiska eller trans, vara angelägna om att skriva och omskriva historiska liv så att de passar deras egna agendor, då de söker efter legitimering för sig själva genom sina föregångare.

VARFÖR ÄR TRANSHISTORIA AV BETYDELSE?

Vi skulle inte föra debatterna om lesbisk historia och transhistoria om vi inte tyckte att det på någon nivå är viktigt att veta någons könsidentitet eller sexuella läggning. För vem är det viktigt, och varför? Man kunde argumentera för att frågor om könsidentitet och sexuell läggning inte kan separeras från biografiska frågor, eftersom könsbestämning gör oss begripliga för andra och därmed också blir en betydande identitetsmarkör, precis som sexuell preferens orienterar oss mot andra människor i vardagslivet, vilket såväl **Judith Butler** som **Sara Ahmed** har noterat.

Dessutom, vilket **Julian Honkasalo** har visat, kan det tjäna ett politiskt syfte

att forska i marginaliserade sätt att uttrycka kön och genus, eftersom man genom att fästa uppmärksamhet vid tidigare missdåd kan bidra till att förbygga att de fortsätter idag. På samma sätt legitimerar historisk kunskap om marginaliserade identiteter och deras historiska kontinuum, från dåtid till nutid till framtid, dem som kämpar med att finna sin plats i ett heteronormativt samhälle, samtidigt som det ger styrka och tyngd till deras pågående kamp för existensberättigande.

Utöver detta vill jag påstå att forskning kring genus och sexualitet har ett värde i sig, inte endast av orsakerna listade ovan, utan också för att det ökar vår kunskap om hur komplext både sexualitet och genus är, speciellt när man ser till hur de förändrats över en längre tidsperiod. En detaljerad forskning kan visa vilken skada som en strikt binär uppdelning redan gjort, och vädja starkt för mer flexibilitet i fortsättningen.

QUEERA TRANSHISTORIE-SKRIVNINGEN?

Historikern **Riikka Taavetti** argumenterar för att hålla sexualitetshistoria queert och öppet för det svårdefinierade, eftersom det hjälper oss att märka hur dagens koncept om könsidentitet kan misslyckas med att

beskriva förflutna verkligheter, som inte hade tillgång till koncepten i fråga. Som Sam Holmqvist skriver: "Att vi inte kan vara hundra procentigt säkra på hur människor har tänkt om sig själva kan inte användas som ursäkt för att beskriva dem utifrån våra egna uppfattningar om vilka de 'egentligen' var." Tidigare debatter om lesbisk historia kan lära oss att vi inte behöver forskning som klänger sig fast vid teorier baserade på essentialism och binära uppdelningar, eftersom de, som **Harri Kalha** har noterat, tenderar att begränsa snarare än öppna upp för komplexitet.

Härav kunde det göra gott för oss forskare, inom såväl lesbisk historia som transhistoria, att ifrågasätta de identitetsgränser vi själva kan vara känslomässigt fästa vid, innan vi börjar göra tolkningar. Nyligen har diskussionerna om icke-binära och agender visat att det klokaste i vissa fall är att helt låta bli att definiera ett subjekt enligt könsbundna identitetskoncept. Ibland kan det förvränga istället för att belysa. Jag föreslår att vi i vissa fall, snarare än att tvista om en slutgiltig sanning om hur en person borde kategoriseras, kanske borde lämna det okända olöst. Detta eftersom det kan vara antingen eller, både och, eller flytande och flexibelt. **A**

LITTERATUR

Ahmed, Sara (2006) *Queer Phenomenology. Orientations, Objects, Others*.
Butler, Judith (1990) *Gender Trouble. Feminism and the Subversion of Identity*.
Clayton, Susan (2010) Can Two and a Half Centuries of Female Husbands Inform (Trans)Gender History?
Dahlberg, Julia & Timonsaari, Niina (2014) "Kaikkihan tiesivät että Edvard-setä oli homo!" Seksuaalisuuden tutkiminen lähdekriittisenä ongelmana. I Hakosalo, Heini & Seija Jalagin & Marianne

Junila & Heidi Kurvinen (red.) *Historiallinen elämä: Biografia ja historiantutkimus*.
Halberstam, Jack (2005) *In a Queer Time and Place. Transgender Bodies, Subcultural Lives*.
Holmqvist, Sam (2016) Att skriva transhistoria. Cisnormativitet och historiens könsöverskridare.
Honkasalo, Julian (2016) When boys will not be boys: American eugenics and the formation of gender nonconformity as psychopathology.
Juvonen, Tuula (1995) Ruumiita, sukupuoli ja hermafrodiitteja.
Juvonen, Tuula (2002) *Varjoelämää ja julkisia salaisuuksia*.

Kalha, Harri (2005) *Tapaus Magnus Enckell*.
Rydström, Jens (2008) Varför behövs transhistoria?
Sedgwick, Eve Kosofsky (1990) *Epistemology of the Closet*.
Suhonen, Sami (2007) Transsukupuolisuuden näkymätön historia. I Kati Mustola & Johanna Pakkanen (red.) *Sateenkaari-Suomi. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen historia*.
Taavetti, Riikka (2018) *Queer Politics of Memory: Undisciplined Sexualities as Glimpses and Fragments in Finnish and Estonian Pasts*.

Text Sebastian Lönnlöv

LÄGRET

*Ur Låt mig bli, en roman
under arbete*

När jag fyllde i anmälningsskylten hade lägret verkat som den perfekta avslutningen på fyra veckors semester, men i takt med att resdagen närmade sig växte lusten att bara stanna hemma. Jag tvekade inför varje plagg och pryl jag lade ner i väskan, blev stående gång på gång och undrade vad jag egentligen höll på med. Vad jag trodde mig kunna få ut av en hel vecka halvvägs ut i skärgården – och av en massa främlingar, med vilka jag inte delade mer än en allt längre bokstavskombination.

Ändå begav jag mig pliktskyldigt till samlingsplatsen, kom dit en halvtimme för tidigt och försökte luta mig mot väggen på ett avspänt sätt, tills en person med regnbågsflagga över axlarna äntligen dök upp. Snart hade vi blivit en grupp, fler anslöt sig för varje minut som gick. Vissa med typiskt queera kännetecken – frisyrrer, kläder, tatueringar – och andra helt utan den sortens detaljer. Vissa som kände igen någon annan och inledde ett lättat, överdrivet hjärtligt samtal. Andra som liksom jag stod tysta tills det var dags att börja gå mot bussen.

Jag hamnade bredvid Nea, en blyg sjuttonåring från Uganda som berättade att hon hade sett fram emot den här resan, men att hon var

nedstämd och hade svårt att sova. Att hon fortfarande väntade på besked från Migrationsverket. Jag försökte se lagom deltagande och intresserad ut, men vågade inte ställa några följdfrågor. Efter några minuter ebbade samtalet ut, vi tittade åt alla håll utom på varandra, och när hon tog upp sin mobil drog jag lättat fram min ur fickan.

Jag räknade till fem pronomenrundor första dagen, sade "han" varje gång och hörde min röst bli allt stadigare. Mera självsäker, mindre falsettartad. Vi röstade fram regler och enades om en metod där den som hörde att någon använde fel pronomen, om en själv eller någon annan, skulle säga "Aj". Den som sagt fel skulle svara "Oj" och fortsätta, utan kommentarer. Aj – det där blev fel, det gjorde ont. Oj – det var inte meningen, jag ska försöka bättra mig.

Efter ett par timmar av information och obekväma lära-känna-lekar kunde jag konstatera att jag var äldst av alla deltagarna, till och med äldre än en av ledarna. De flesta gick fortfarande på gymnasiet, några enstaka hade just gått ut nian, och han som med sina tjugotvå år var näst äldst såg märkbart lättad ut när han insåg att jag fanns.

Det var tryckande varmt och så fort ledarna släppt greppet om oss begav sig de allra flesta till en minimal strandremsa under några pilträd, där ledarna hade berättat att vi kunde få bada "för oss själva". Ett par personer vadade genast i men blev stående villrådiga, ett par meter från strandkanten. Efter att ytterligare några snabba avklädare hade sjunkit ner med fötterna i den dyga botten, full av gamla löv och grenar, traskade vi över till den allmänna stranden istället.

Vi vadade i under tystnad, utan att se på varandras mer eller mindre putiga magar, tränade armar och självskaderandiga hud, eller låtsas om blandningen av binders, operationsärr och helt vanliga bröstkor. Ännu mindre tittade vi på familjerna som omgav oss, barnen i olika åldrar som sprang omkring och tjöt av glädje. Jag doppade mig snabbt, fick en halv kallsup och hostade för läget, huttrade nästan men plaskade pliktskyldigt runt en stund och tog några enstaka simtag, försökte att inte tänka på den svarta rustning som pressade ihop min bröstkor och som nu hade blivit tung av havsvatten.

Ingen behövde säga något när vi kommit upp igen och hastigt torakat oss en smula torra. Alla visste att

vi inte skulle gå till de andras strand igen, att lite dy under fötterna inte skulle spela någon roll. I avskildheten var vi inte alls lika utomjordiga.

Jag hade tänkt dra mig undan ganska snart efter middagen, skylla på trötthet och läsa med hörlurarna i öronen för att skapa en bubbla av avskildhet. Istället snubbade jag bort till barackerna först när mörkret var kompakt, efter att ha slagit mig ner vid en av träbänkarerna mitt på gården och hamnat i ett samtal som flödade fram och tillbaka mellan allvar och skratt.

Medan jag hjälpligt bäddade sängen överfölls jag plötsligt av trötthet och trodde att jag skulle somna så fort jag lade huvudet på kudden, men när jag väl krupit ner under täcket vred och vände jag mig på den ovana madrassen. Huvudet snurrade och trots att ögonen sved lyckades jag inte hålla dem slutna någon längre stund. På andra sidan rummet låg Nea och läste i det blåaktiga skenet från sin mobilskärm. Pocketboken prasslade lätt varje gång hon vände blad.

I slafen ovanför mig sov en energisk femtonåring med stort skratt. Hans mobil hade hela dagen plingat av meddelanden från en dejtingapp, som han egentligen var flera år för ung för att få använda. Nu surrade hans utandningar, en lågintensiv vibration som av en hel liten svärm med getingar. Då och då vände han sig på sidan och gnydde svagt. Sjutonåringen som sov ovanför Nea gnydde också då och då, varvat med djupa suckar, och snurrade oroligt fram och tillbaka som om hen försökte få fatt på något.

Jag tänkte att det var ljuden och intrycken som höll mig vaken, men till sist flöt de ihop till en lugnande förutsägbarhet som sövde mig.

Jag vaknade med grus i ögonen och duschade hastigt innan frukosten,

kollade dagens schema med en macka i handen, log mot Nea och småpratade med några andra, borstade tänderna på trappen och spotade bland nässlorna.

På förmiddagen gjorde vi en ordlista över alla begrepp som någon kände sig osäker på och ägnade flera evigheter åt att hitta definitioner som alla kände sig bekväma med. Efter den snabba sopplunchen dök en sexolog upp och fyllde rummet med frejdig energi. Vi fick skriva frågelappar som han drog upp ur en lilaskimrande hatt och genast besvarade. Som att vara tillbaka på högstadiet, förutom att det här var allt som skolan aldrig varit.

Här och var stod stora skålar med gratiskondomer. Efter tre timmars sexualupplysning hade jag samlat nog med mod för att gräva ner näven i en skål och fylla mina fickor med de prasslande små paketen.

Den kvällen var vi sju personer som gick uppför en bergknalle och bredde ut turkosa flecefiltar på marken, bara några meter från branten och med utsikt över stugbyn nedanför. En broschyrtunn bok, mattsvart och med QUEER NATION-MANIFESTET skrivet i vita versaler över en rosa triangel, plockades högtidligt fram ur någons väska.

"Vem vill börja?"

Alla verkade tveka. Jag räckte upp handen, tog emot boken och försökte låta bli att tänka på min röst, tunn och ljus och hes. Efter en stund lyckades jag fokusera enbart på texten.

Hur kan jag förklara för er. Hur kan jag övertyga er, bröder och systor, om att era liv är i fara. Att varje dag ni vaknar som levande, relativt lyckliga och fungerande människor, så begår ni en upprorisk handling. Ni, som levande och fungerande queers, är revolutionära. Det finns inget på den här planeten som bekräftar, skyddar eller uppmuntrar

er existens. Det är ett under att ni står här och kan läsa de här orden. Ni borde enligt alla förutsättningar vara döda.

Det hade bara gått några minuter sedan jag började. Ändå verkade det redan ha blivit mörkare. Jag förde boksidan lite närmre ansiktet, klarade strupen och gjorde en avvärande huvudrörelse mot handen som sträcktes fram från sidan, ovillig att lämna texten ifrån mig.

Jag vill att det ska råda förbud mot heterosexuella äktenskap, mot barnalstring, mot offentliga ömhetsbevis för det motsatta könet och mediabilder som marknadsför heterosexualitet. Tills jag kan åttnjuta samma rörelsefrihet och sexuella frihet som heteros så måste deras privilegier dras in och överlämnas till mig och mina queera systrar och bröder. Heteros kommer inte att göra det frivilligt, de måste tvingas till det. Heteros måste skrämmas till det. Terroriseras till det. Rädsla är den starkaste drivkraften. Ingen kommer att ge oss vad vi förtjänar. Rättigheter får man inte, de tar man, med våld om så krävs. Det är lättare att slåss när du vet vem din fiende är. Heteros är din fiende.

Jag andades ut och räckte häftet vidare, slappnade av i mina redan stela leder. Det kallnade och blev alltmer obekvämt att sitta på filten, men en alldeles aprikosfärgad solnedgång fick himlen att glöda överjordiskt. Det blev svårare och svårare att se texten, högläsningen blev stakande stackatoartad. Jag slutade ändå inte att längta tills det blev min tur att kisanke avkoda och utropa budskapet, för skogen runt omkring oss, för det tätande mörkret.

Myggor satte sig på mina bara armar när jag läste, sög makligt i sig mitt blod medan jag var upptagen med annat. Min röst var nu så pass

Snart hade vi blivit en grupp, fler anslöt sig för varje minut som gick. Vissa med typiskt queera kännetecken – frisyrrer, kläder, tatueringar – och andra helt utan den sortens detaljer.

hes och trött att den nästan blivit en viskning. Jag ville ändå inte att det skulle vara över, men visste att jag alldeles strax måste snubbla nerför den steniga backen, mot barackernas våningssängar och den svårfångade sömnen.

Den stora regnbågsflagga som en av ledarna haft med sig fick omväxlande tjäna som sittunderlag i det torra gräset, solskugga, insektsskydd, värmekälla, turban och mantel. Jaram, som liksom Nea väntade på att hans asylansökan skulle avgöras, tog för vana att knyta den kring midjan innan han dök i från den halvt förfallna bryggan vid vår avskilda badplats. En av de andra transkillarna lyckades efter flera försök knyta den till en prydlig slips.

Inför sista kvällens fest dukade ledarna fram en hel sminkbuffé. Jag hade inte sminkat mig sedan mellanstadiets maskerader, men applicerade glitter i ansiktet utan att tveka. Först silver, sedan guld, till sist rosa. När flera andra hade skaffat sig kajalmustasch ville jag också ha en. Nea hjälpte mig att måla läpparna vinlila.

Vi dansade till schlagerdängor, tryckte i oss lösgodis och åt glass

som stått framme så länge att den rann från skeden. Jag blev akut kissnödig och gick tillbaka mot stugorna, och medan jag klev barfota i det kvällsfuktiga gräset – jag hade inte använt skor på flera dagar – tänkte jag att det inte var så noga egentligen. Att jag var Johannes, men bar omkring på Anna och att hon också kunde få finnas där, bara alla andra kunde sluta peka på henne.

Samtidigt visste jag att det inte var så enkelt. Att jag hade blivit rättkonad hela lägret, varit en man i alla andras munnar, och att det var därför jag kunde svämma över mina bräddar en smula, använda kroppen mycket friare än annars. Svepande, kvinnligt, manligt och lekfullt.

På vägen tillbaka till de andra undrade jag, för tusende gången och redan trött på hela resonemanget, varför jag behövde ha ett kön över huvudet. Men jag kunde bara inte låta bli. I omgivningens blickar ville jag med ilsken iver vara man, trots att jag aldrig ens känt mig säker på vad en man var för något.

Jag insåg, där jag snubblade fram i halvmörkret, att jag fortfarande inte visste om jag verkligen var transsexuell på riktigt. Om jag hade rätt att vara det. Jag hade i flera år

framhävt den identiteten inför andra, men själv förblivit osäker. Borde det inte vara mer definitivt, liksom skarpare i kanterna?

Jag fäste blicken på fönstret där framme och bestämde mig för att jag visste vad jag ville. Jag ville bli av med bröstet, ville att andra skulle kalla mig kille. Jag fick helt enkelt se, med tiden, vem jag skulle bli.

När jag kom fram till samlingsstugan igen hade musiken tystnat. Alla pratade lågmält, i en slags halvcirkel framför Nea som omsorgsfullt stämde en gitarr. De sista resterna av prat dog bort nästan genast när hon började spela och hennes röst visade sig fylla hela rummet, skör och ändå så säker på sin sak.

Vi stod stilla, utan att se på varandra, omsvepta av melodislingorna. Jag hörde flera snyftningar runtomkring, men mina ögon förblev torra, trots att jag stod och såg in i en sorg så stor att den inte hade någon form. **A**

Citaten ur Queer Nation-manifestet (1990) är översatta av Elin Bengtsson och Lyra Koli, Lesbisk Pocket 2013.

Skribenten är bibliotekarie, författare och litteraturkritiker.

Text Theodor Hildeman Togner

AKTIVISTMÖTET

*Utdrag ur den kommande
young adult-romanen Innan livet*

Lokalen är ganska liten, med vita väggar och golv, och det hänger tecknade bilder överallt, jag tror att de ska föreställa fittor. Jag vet inte vart jag ska titta, så jag koncentrerar mig på att följa efter Jon till ett bord längst in. Det sitter redan tre personer där.

– Hej, har ni börjat eller? säger Jon till dem när vi kommit fram. En tjej med knallturkost hår som ser lite bekant ut säger att de väntade på oss. Jon drar till sig två stolar från ett bord intill och ber mig att slå mig ner. En av de andra, en tanigt gänglig tjej med en stor mössa nedtryckt över en spretig svart frisyra frågar om vi har någon dagordning för mötet.

– Vi har ju en ny person med oss, säger hon med det turkosa håret och ser på mig. Så vi ska kanske börja med en namn- och pronomenrunda.

Plötsligt inser jag vem hon är: Lina, från första året på gymnasiet. Hon har verkligen ... förändrats. Jon svarar att det är en bra idé, och den taniga tjejen säger att hon kan börja. Alla vänder sina huvuden mot henne.

– Jag heter Ian, säger hon med len, lite raspig röst. Han är mitt pronomen.

Ian. Så det är den här personen som festen var hos, det är hon som känner Jon. Jag känner igen henne från bilderna på väggen, där hon

hade handen över sitt ena bröst. Men jag förstår inte. Hon sitter där på stolen lite hopkurat, fast ändå bredbent, som om hon försökte ta mer plats än hon egentligen vill. Ögonen är djupa och lite stirriga, händerna darrar svagt. Ansiktet är skarpt och litet, och de kraftiga armarna är fulla av tatueringar. Hela hon är liksom så liten, det spelar ingen roll att armarna ser starka ut. Ian. Visst, det här är ingen tjejig person. Men Ian. Han?

– Okej, jag fortsätter, säger Lina.

Hennes gröna ögon blir ännu ljusare när solen lyser in i dem. Vid pupillernas kanter finns en gul linje, gula strimmor sträcker sig ut från den. Känner hon igen mig?

– Jag heter Li Leo, ni kan säga antingen Li eller Leo eller båda som ett namn, säger hon och harklar sig för att den svaga, ljusa rösten ska bli starkare. Mitt pronomen är hen.

Li Leo. Li eller Leo. Inte Lina? Hen? Jag stirrar på henne, men hon ser inte tillbaka på mig. Hon har en rosa tight T-shirt med uppkavlade armar, och en hög jeansskjol med regnbågar på och glitter vid fickorna. Naglarna är pastellrosa. Håret är längre är förut, turkost och inte svart, med en hård liten lugg längst upp i pannan. Om det inte hade varit för de där ögonen hade jag aldrig känt

igen henne. Men nu ser jag att det är hon, med den lilla runda näsan, de små fylliga läpparna, det breda ljusbruna ansiktet.

Och jag, jag ser väl ut exakt som jag gjorde i ettan. Hon måste känna igen mig.

– Mikael.

Rösten som kommer precis intill mig är dov och låg. Jag vänder mig om och ser försiktigt på honom. Han är helt svartklädd och så liten och lågmäld att jag inte riktigt tänkte på att han satt där förrän nu.

– Mitt pronomen är han.

Hans överläpp är lite fjunig. De grå ögonen är bestämt riktade ner i bordet. Han ser så ung ut, och samtidigt äldre än alla här. Hur gammal kan han vara egentligen? Hans intensivt grå ögon ser upp på mig och jag förstår att det är meningen att jag ska säga något nu.

– Thea, säger jag så tyst och snabbt jag kan. Jag vet inte vem jag ska titta på så jag ser ner i golvet. Hon, lägger jag till. Min röst låter så ljus och fånig efter Mikael's dova och raka.

– Jon, hen.

Det är Jons röst bakom mig. Jag vill vända mig om och se på henne. Nej, hen. Se på hen. Jag visste ju inte. Hur kunde jag vara så dum?

– Vi har ju en ny person med oss, säger hon med det turkosa håret och ser på mig. Så vi ska kanske börja med en namn- och pronomenrunda.

Li Leo, hen, och så Jon. Och Ian och Mikael. Vilka är de här människor? Det börjar svartna för ögonen.

– Så, har vi några förslag på lokaler? Ian, visst hade du varit i kontakt med Ung utan pung?

– Har inte kontaktat dem än, men det som vi tänkte var att Ung utan pung har en jättefin lokal i Rågsved som vi säkert skulle kunna få låna. De är väl bara glada att få queerstämpelein på sig.

– Frågan är bara vad det skulle kosta.

Det börjar trycka över bröstet, det går inte att andas. Det spänner som om någon pressade sin stora hand mot lungorna. Jag försöker andas långsamt och försiktigt, lite i taget, men varje gång jag andas in hugger det till i sidan. Om och om igen hör jag min egen röst säga *hon*. Jag vill bara spotta ut det.

– Jag kan tänka mig att de skulle göra det gratis. Faktiskt.

– Tror du? Varför det?

Jag tar jackan jag hängt över ryggstödet, kränger den på mig medan jag reser mig upp och går mot dörren. Ingen säger något, jag skjuter upp dörren, stoppar händerna i fickorna och börjar vandra ner mot Tanto. Det har blivit molnigt nu, utan solen är det nästan kallt.

– Thea!

Jon har följt efter mig. Varför kan hen inte bara låta mig vara ifred? Måste hen hålla på och följa efter, låtsas bry sig, förneka sanningen: Att jag inte hör hit, att jag inte kan vara hens vän, att vi inte har någonting gemensamt och att jag inte har någonting att bidra med?

Men jag stannar, utan att vända mig om. Vattnet i viken glittrar inte längre på samma sätt när solen inte skiner på det. Jag står stilla och kisar mot det grå. Jag fryser. Kroppen spänner sig som i kramp, som om den försökte göra sig hårdare än den är.

– Hallå, vad händer.

Hen är framme, ställer sig tätt intill, lägger sin hand på min axel. Rösterna är oroliga, är den anklagande? Det som är hårt hos hen är på något sätt det som gör hen så fruktansvärt mjuk. Den där förbannade blicken, den bökar omkring i mig, jag vill greppa tag i den och slita den ur mig med rötterna.

– Kom, vi går en bit.

Vi fortsätter ner mot viken. Mina ben följer efter, mest för att tankarna är paralyserade. Hen måste känna sig ansvarig för mig för att hen tog med mig hit. Jag måste hitta ett sätt att visa att det är okej att gå tillbaka till de andra. Hen behöver inte gå här med mig.

– Du behöver inte berätta om du inte vill, säger Jon efter en stund.

Jag kan inte se på hen. Hen försöker ju bara vara snäll. Varför kan jag inte berätta? Jag vill ju inget hellre.

Men det finns inga ord. Det är svart i huvudet. **A**

Skribenten är poet och författare, och debuterade våren 2015 med prosadiktsamlingen Ut på Lesbisk pocket. Han driver även essätidskriften Ledstjärna tillsammans med Edwin Gold.

Text Felix Mäkelä

MANNING UP: KOMIKEN I ATT VARA TRANS

DOKUMENTÄREN *Manning up* (2019), regisserad av **Aira Vehaskari**, går rakt på sak: stand up-komikern **James Lórien MacDonald** traskar in på ett apotek i Helsingfors för att köpa sin första flaska testosteron (jo, det är i form av gel, som dessutom luktar etanol). Därefter får vi se hans resa genom en andra pubertet samt hans sociala omplacering.

James, eller Jamie som han kallas, kom ut som trans först vid närmare 40 års ålder, och berättar i dokumentären om hur brist på information om transfrågor gjorde det svårt att greppa och begrunda sig själv. Publiken ges dessutom en inblick i, förutom könskorrigeringen, hans karriär som komiker. Mycket av hans komik baserar sig på hans egna erfarenheter som homosexuell och transman (och kanadensare i Finland), vilket ger historier som är överraskande ärliga.

Manning up är en enkel, kort och rolig dokumentär. Trevlig med varm stämning. Lite omväxling till den långa listan av dystrare dokumentärer och filmer som, av en bra orsak, behandlar varierande sorter av transfobi, svårigheter i att vara sig själv och öppet trans och hur illa många transpersoner mår. I dokumentären om Jamie görs snarare en rask spolning i hans första år på testosteron, från det första apoteksbesöket tills han har fått bröststen bortopererade, varvat med klipp från hans stand up-uppträdanden. Vehaskari har lyckats med att fånga de banalaste små detaljerna i hur opraktiskt och

LITE OMVÄXLING
TILL DEN LÅNGA
LISTAN AV DYSTRARE
DOKUMENTÄRER OCH
FILMER SOM, AV EN BRA
ORSAK, BEHANDLAR
VARIERANDE SORTER
AV TRANSFOBI,
SVÅRIGHETER I ATT
VARA SIG SJÄLV OCH
ÖPPET TRANS OCH
HUR ILLA MÅNGA
TRANSPERSONER MÅR.

obekvämt det kan vara att vara trans i vardagen, till exempel på gymmet. Som en fellow transman på bakerst raden fnissar jag flera gånger, igenkänningsfaktorn är hög.

Helt bilderboksbläddrande blir det ändå inte, utan Jamie tvingas stanna upp och omvärdera sin komedi. Han får respons från publiken om att han gjort övertramp gentemot bland annat transkvinnor. Här har vi ett väldigt bra exempel på hur tillhörighet till en sårbar minoritet inte automatiskt ger en all information, kunskap och spelöga som skulle behövas, man blir inte automatisk expert eller går fri från all kritik. Dokumentären visar avskalat hur man kan göra övertramp även inom sina egna referensramar. När det kommer till kritan är Jamie ändå en vit, nästan medelålders man.

Man skulle ha kunnat tro att dokumentären mest behandlar och visar hur Jamie växer ur sin dysfori, men det ges redigt med utrymme åt hur hans

humor och komedi utvecklas med tiden och varför han valt att behandla transteman i sina uppträdanden.

Det är ovanligt att föräldrarna till transpersoner i media knappt behandlas, för de brukar utgöra ett allvarligt problem eller till och med tvärtom, vara de som stöder mest i berättelser om transpersoners liv. Dokumentären känns lite tom utan den biten, men troligen mest för att man är så van vid familjedrama i transsammanhang, och inte för att det behövs.

På sätt och vis blir det lite trött samt med klipp om hur Jamie ser sin nya bröstorg och så vidare, eftersom cispersoner tenderar att vara mer intresserade av just chockerande före och efter-bilder och operationsinnehåll, istället för till exempel hur de som majoritet påverkar transpersoners liv. Samtidigt, precis som Jamie konstaterar, är det viktig dokumentation och viktig information för alla som tittar, oberoende av bakgrund.

Ett sympatiskt verk utan desto mer fancy arrangemang, ett naket verk om kroppsdelar och humor. Jag rekommenderar er varmt att se *Manning up*, speciellt nu när Trasek firar 35-årsjubileum. Dokumentären finns tillgänglig på Yle Arenan ännu i nio års tid.

(Glöm inte att också kolla dokumentären *Kelet – ole mitä haluat, honey!* [2020] som finns på Arenan till slutet av augusti.)

Skribenten studerar finsk-ugriska språk och frilansar som översättare.

I've known since I was a child that I'm a lesbian. When I was 16 I caught the bus to Sydney. First thing, I went to Ruby's, that was the first lesbian club in Australia. I had to get out of here, one of the worst states to be gay or lesbian was Western Australia in terms of laws, harsh laws. It was really repressive, the police, the government, everything was about putting you down and keeping you in your box.

Now I have no fear about going anywhere in Australia and say that I'm a lesbian. I have lived all my life, I'm not in fear, I am who I am.

I settled in Southern Cross, because I got cheap rent there. It's a small place, it's a nightmare. There is no lesbian, gay or transgender people there, and if there are, they're not out. And only six-seven aboriginal people it's extremely isolating.

I go back and forth to Perth just to get out

When you get in to the remote regions, you see the ugly side of Australia. People will still call you Abo and Dyke and Abnormal. That's all alive and well in the city too, but it's not as noticeable.

Sistergirl is a word that denotes us as female. In our community, sistergirls are seen and are accepted as women. We perform support roles of women within the community such as bringing up children. We may not all dress as women or have gender reassignment, but it's not the physicality of who we are, it's the spirituality. Just having a flower over your ear can identify you as a Sistergirl. For us LGBTI community Sistergirls has become a political word to help in the struggle to get recognition for who we are. The word sister has so many different connotations.

Along the way I saw Drag Shows and I decided that's what I wanted to be, glamorous and beautiful, whilst dancing on a stage. I was in drag shows here in Perth, I ended up dancing in an all-male revue. I was the centerpiece because I was tall and I could hold the ostrich feather fans the highest, they'd be trembling under the spotlights. At 19 I went to Sydney, I found a place where I could feel safe, that's where I created Vanessa.

4 6

The gay men hated it, they absolutely fucking hated it, that a Sistergirl who came from nowhere was now the National Chairperson. My position also solidified the existence of the Sistergirl struggle within the Indigenous Gay and Trans/Sistergirl community. Twenty odd years ago our struggle was doubted by the fact that our Indigenous Gay men didn't support us and the Indigenous Gay women didn't want their issues being talked about within our LGBTI context. Thankfully today we do enjoy working relationships.

The missionaries and the church introduced a word that has really hounded our people, it's the word shame, and it's hung around our people for generations. "Shame, shame, shame on you for being a lesbian, shame on you for being a Sistergirl, shame on you for being a gay man." What that word has done to our people psychologically is just horrific. It has driven our people mad, it has driven our people to commit suicide.

As the first Australians we have been fighting to lead the parade on the Sydney Gay and Lesbian Mardi Gras, that was a hard fight already when I was a young chick and we are still not there. We have to make ourselves and our issues more visible, we can't rely on white people to do that.

ÖVERSÄTTNING

Jag har alltid vetat att jag är lesbisk. Som 16-åring tog jag bussen till Sydney och Australiens första lesbiska klubb. Västra Australien var en av landets värsta platser för lesbiska, lagarna var grymma. Förtrycket kom från polisen och regeringen, man var instängd.

Nu är jag inte rädd att berätta att jag är lesbisk nästan i landet. Men på glesbygden ser man Australiens fula sida. Folk använder

Abo och Dyke som skällsord där. Det händer i städerna också, bara inte lika synligt.

Sistergirl är ett gammalt aboriginskt ord, det säger allt. Det är ett vackert ord. En av mina mammor i Pilbara som är Yindjibarn-di äldste sa "vi har ett uråldrigt ord, dooble, för män som har sex med män. De var initerade män som behandlades med respekt när jag var ung." Nu används dooble som

ett skällsord, en del säger att sånt inte tillhör vår kultur.

Ordet sistergirl definierar oss som kvinnliga. I vårt samhälle är sistergirls kvinnor. Vi klär oss inte alltid som kvinnor eller korrigerar vårt kön, det är inte vår fysiska uppenbarelse utan vår andlighet som gör oss till dem vi är. Sistergirl är ett politiskt ord som hjälper oss i kampen för att bli sedda.

SISTERGIRL

FRAN PROJEKTET OTHER

4 7

Av: Heidi Lunabba, Australien 2018.
Medverkande Esther Montgomery och
Vanessa Smith

It's an old, old Aboriginal word Sistergirl, my sister, my sistergirl that says it all. It's such a beautiful word. It's a term of endearment that straight Aboriginal women would also use. One of my mothers in the Pilbarra, she is an Yindjibarndi Elder, she told me "My dear, we have an ancient word that is Doomble, it was used to describe men having sex with other men. You have a couple of pops who were known in the community as Doomble, they were initiated men and they were treated with respect, this was when I was young." Today Doomble is used to put young Aboriginal men down. You get comments like that's not part of our culture.

Twenty years ago I attended a HIV AIDS conference in Queensland as an escort to a young Positive man and whilst there I attended a sexual health forum and asked the question of the Chairperson "What are you doing about sexual abuse and it's impact on the gay and Trans/Sistergirls community?" And to cut a long story short I have been voted into the National Chairpersons position with an overwhelming 97% vote of the national community.

We have to look at our world, we got to have more Aboriginal openly gay and lesbian people on the boards of Aboriginal organisations, and we need more Aboriginal people in the LGBTI organisations. We should be there, visible. I'm trying to say to some of these young people that you can't just sit back and worry about what people think of you. It's about you! You've got to live your life, you got to live your life fully.

När jag såg dragföreställningar som ung bestämde jag mig, jag ville bli som dem. Jag framträdde i dragföreställningar, höll strutsfjädrarna högst, darrande i strålkastarnas sken.

För 20 år sen på en HIV-AIDS-konferens frågade jag "Vad gör ni åt sexuellt utnyttjande av sistergirls?" Jag valdes till ordförande. Bögarna hatade att nån sistergirl från

ingenstans nu var nationell ordförande. Min position rotade sistergirl-kampen.

Kyrkan kom med ett ord som har pinat vårt folk, och det ordet är skam. "Skäms för att du är lesbisk, bög eller sistergirl." Vad skammen gjort är förskräckligt. Det har fått vårt folk att begå självmord.

Sen jag var ung har vi aboriginer kämpat för att få leda Sydneys Mardi Gras-parad. Vi

måste göra oss sedda, vi kan inte lita på att vita människor gör det.

Vi behöver fler bögar och lesbiska i de aboriginiska organisationernas styrelser och vi behöver fler aboriginiska personer i Hbtqi-organisationerna. Vi borde vara med, synliga. Jag försöker säga åt unga att inte gömma sig eller vara rädda för vad andra tänker. Du måste leva ditt liv, leva det fullt ut.

WHAT WE ARE

VÄSTRA LUNDSTRÖMMOTTAGNINGEN
GÖTALANDSREGIONEN

#THERAPY NEEDED TO SURVIVE THERAPY

Can I cause a sore throat
Sore throat COVID-19 X9

ELECTIVE

Mar 9, 2020
MC Coble < >
... we had our first meeting and you said I would hear back within a month. That was on Jan 27, 2020. I'm sure you understand I'm anxious to keep this process moving...

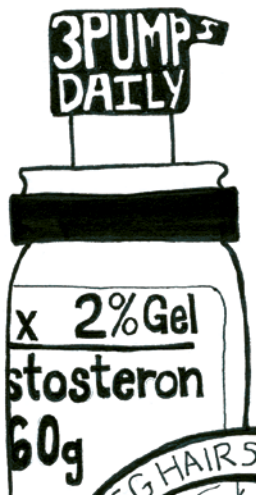
Mar 9, 2020
... everything seems to take longer than expected. We discussed you in the team but unfortunately the doctor was not there and that is necessary for diagnosis and referrals for more treatment...

Mar 31, 2020
... sorry for not coming back to you as promised. I've been sick for two weeks. I will come back to you in 1-2 weeks...

Apr 20, 2020
MC Coble < >
... have you heard from the dr yet so we can continue the process?...

Apr 20, 2020
... another two weeks from work with something similar to Covid-19. We'll keep meeting and you'll have to also meet the sociornorm and the doctor...

May 15, 2020
... after our online meeting, more info about the doctor situation. The doctor I discussed your case with is leaving and there is no replacement. Now we are all waiting...

LIFE THREATENING

DEC 12 2019
2 pump bottles @ 80 days on a dose with 30mg/day 2000 SEK. Interested?

MAY 15 2020
Hey ♥ would you be able to transfer 3000 SEK. I can get 5 more bottles!

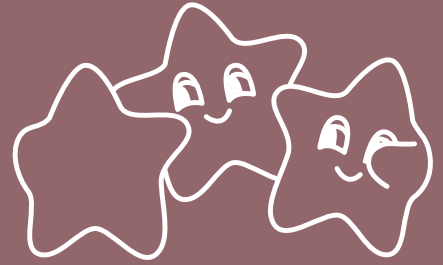
PRIVATE PANIC

- 1 Pump
- 2 Apply
- 3 Wash
- 4 Cover

Väntetiden är för när rände cirka 12-12 månader Oct 2018

KONTAKT- ANNONSER

Vill du svara på en kontaktannons? Om annonsören har angivit en kontaktuppgift, svara direkt till den. I annat fall svarar du genom att mejla oss på astra@astra.fi, så sätter vi er i kontakt. Glöm i så fall inte att noggrant ange vilken annons det är du svarar på!

Vill du skriva en egen kontaktannons? Hurra! Mejla din färdiga annons till astra@astra.fi så publiceras den i nästkommande nummer. Glöm inte att ange om svaren ska höra av sig direkt till dig, eller genom oss på redaktionen.

Söker doktorandsällskap i Helsingfors
// Looking for fellow PhD students in Helsinki

Undertecknad börjar doktorera på distans från och med september och letar nu andra doktorander som vill gå till bibban, dricka kaffe/öl/vin, diskutera mer eller mindre frånvarande handledare // I am starting my PhD

in Sweden from September onwards, but I will live in Helsinki and I would love to go to the library, drink coffee/beer/wine, discuss more or less present supervisors with some fellow PhD students.

xx

Lina Bonde

Kontakta mig via instagram, [linaelibnde](https://www.instagram.com/linaelibnde)

Konstnär söker medverkande till projekt

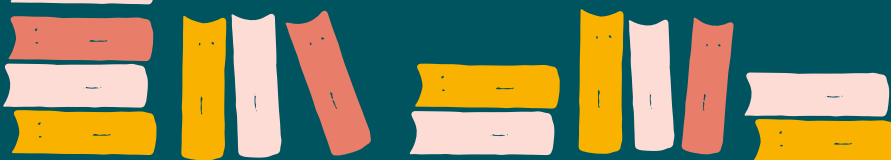
Other (se Sistergirls-serien här i Astra) är ett pågående projekt som handlar om samhällets begränsande normer. Jag söker Hbtqia-personer och Hbtqia-personer som samtidigt tillhör andra minoriteter som vill vara med i projektet. Det går bra att kontakta mig på heidi@lunabba.com.

Tema:Minnen

5–9 NOVEMBER 2020

BOKKALASET I EKENÄS

 bokkalaset.fi

Skydda Östersjön och dess arv!
varthav.fi

**Barnens
& de Ungas
bokKalas
2020**

bokkalaset.fi

PRENUMERERA!

*Vill du prenumerera på
ASTRA eller ge någon en
gåvoprenumeration?*

Gå in på:
astra.fi

Eller skicka blanketten
nedan till adressen:
**Tidskriften Astra
Tallbergsgatan 1/175
00180 Helsingfors, Finland**

Skicka e-post till
adressen:
pren@astra.fi

JAG VILL:

- ☐ Prenumerera
- ☐ Ge tidningen i present
- ☐ Göra en adressändring

VÄLJ PRENUMERATION (4 nr.)

☐ Donationsprenumeration	80€
☐ FINLAND	45€
☐ Studerande/Pensionär/Arbetslös	35€

☐ ÖVRIGA NORDEN	52€
☐ Studerande/Pensionär	45€

☐ ÖVRIGA VÄRLDEN	55€
☐ Studerande/Pensionär	50€

GÅVOPRENUMERATION (4 nr.)

(för dig som är prenumerant)

☐ FINLAND	35€
☐ ÖVRIGA NORDEN	45€
☐ ÖVRIGA VÄRLDEN	50€

SKICKA TIDNINGEN TILL:

Förnamn:
Efternamn:
Gatuadress:
Postnummer:
Ort:
Telefon:
E-post:

BETALARE:

(behövs bara om uppgifterna är andra än ovan)

Förnamn:
Efternamn:
Gatuadress:
Postnummer:
Ort:
Telefon:
E-post:

ORDLISTA

AGENDER: Den som är agender är inget kön eller definierar inte sig själv i fråga om kön.*

CIS(-PERSON): Person vars upplevda kön stämmer överens med det kön hen tilldelades vid födseln.

CISNORM: Den norm som förutsätter att alla är cispersoner.*

DISKURS: Samlingsnamn för begrepp, normer och sätt att resonera på som används inom ett visst område.

GENDERFLUID: Begrepp som kan användas för att beskriva en flytande könsidentitet, eller att ens könsidentitet varierar.*

GENDERQUEER: Paraplybegrepp för olika könsidentiteter som inte följer tvåkönsnormen.*

ICKE-BINÄR: Kan den person kalla sig som identifierar sig som mellan eller bortom kvinna–man-uppdeleningen av kön.*

INTERSEX: Samlingsbegrepp för olika medicinska diagnoser en kan få om ens kropp inte stämmer överens med normen för hur en

”typisk manskropp” eller en ”typisk kvinnokropp” förväntas se ut. Att ha en intersexvariation är alltså inte samma sak som att vara transperson, men en person som har en intersexvariation kan såklart också vara transperson.*

KÖNSBEKRÄFTANDE BEHANDLING: Samlingsbegrepp för olika sätt att ändra på kroppen så att den stämmer mer överens med könsidentiteten. ”Könskorrigerig” och ”att byta kön” är äldre begrepp för samma sak, men för transpersoner som grupp är de äldre orden missvisande. Att korrigera betyder att ”rätta till fel”, och många transpersoner ser inte sin kropp på det sättet. ”Byta kön” beskriver inte vad könsbekräftande behandling är och går ut på – det handlar inte om att byta kön eller könsidentitet, utan om att kroppen och/eller det juridiska könet ska stämma bättre överens med det kön en redan är inuti.*

RASIFIERING: Begrepp som beskriver hur personer placeras i olika

fack baserat på kvarlevande koloniala och rasistiska föreställningar kopplade till exempelvis hudfärg, härkomst eller religion. Ibland används ordet självbeskrivande, där den som utsätts för rasism benämner sig själv som rasifierad. Ordet kan även användas för att beskriva hur personer med vithetsprivilegier rasifieras, som just ”vita”.

TRANSITION: Används ofta för att beskriva en könsbekräftande process.*

TRANSSEXUELL: Kan den person kalla sig som är man men som tilldelades det juridiska könet kvinna vid födseln, eller som är kvinna men som tilldelades det juridiska könet man vid födseln.*

* Definitionen är hämtad från www.transformering.se/vad-ar-trans/ordlista.

Publicera din kontaktannons i Astra!

Söker du vänner, flirtar, brevvänner eller bokcirkelmedlemmar? Mejla en kontaktannons till astra@astra.fi eller genom kontaktformuläret på www.astra.fi så publicerar vi annonsen i nästa nummer! Skriv om du vill att svarande kontaktar dig direkt eller via oss på redaktionen.

Skicka insändare till Astra! Vi är all-

tid nyfikna på att höra vad våra läsare tycker om tidskriften. Mejla din insändare på astra@astra.fi eller genom kontaktformuläret på www.astra.fi så svarar vi i nästa nummer!

**ASTRA
OCKSÅ
DIGITALT.**

**MERA INFO:
ASTRA.FI**

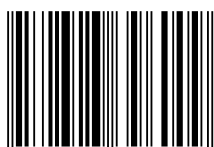
**ANNONSERA
I ASTRA**

HELSIDA:	350	EURO
1/2 SIDA:	200	EURO
1/4 SIDA:	100	EURO
1/6 SIDA:	50	EURO

ASTRA ges ut med stöd av: Konstsamfundet, Oskar Öflunds stiftelse, Stiftelsen Tre Smeder, Svenska kulturfonden och Centret för konstfrämjande.

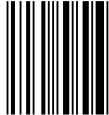
Jag har aldrig hyst vilja eller behov att ändra på mig själv för att bli sedd som den jag är. Jag kan inte heller vara och verka inom ramarna för vad begreppen 'kvinnligt' eller 'manligt' innefattar eller anses innefatta, jag kan inte förlika mig med binariteten – den strider mot min själva natur. Genom mitt liv har det sårat mig så djupt att ständigt kastas mellan dessa två påstådda fundament, mellan vad femininitet respektive maskulinitet kan anses innebära, orsaka eller tillföra när jag i själva verket står helt och hållet utanför dem båda två.

ISSN 2323-3966

9 772323 396009

20003

PRO-FEMINISM
PRISET
2 0 1 7
UTDELAT AV
VÄNSTER-
KVINNORNA

VINNARE AV
FREDRIKA
RUNEBERG-
STIPENDIET
2018